

Met volle zeilen voorwaarts

Het verhaal achter de fusies

DE VLAAMSE BEGROTING

door een lokale bril

ONDERGRONDSE INZAMELING

de kinderschoenen ontgroeid

DE INTERNATIONALE CHOCOLADEAMBITIES

van stad Brugge

Mede dankzij de VVSG krijgen de lokale besturen in Vlaanderen er de komende vijf jaar bijna drie miljard euro bij. Dat is één extra jaar Gemeentefonds.

Kiezen voor impact en ledenfocus

Op 5 december vierden we 25 jaar VVSG in het prachtige Thor Central in Genk. Het was een gelegenheid om terug te blikken met mensen van toen en van nu. We groeiden van een kleine organisatie met twintig personeelsleden tot een KMO met 160 personeelsleden. Van een studiedienst voor lokale besturen die uitblonk in gedegen juridische adviezen over de bestuurlijke kernopdrachten van gemeente en OCMW, evolueerden we tot een ledenorganisatie die beleidsadviezen geeft, die opleidingen en studiedagen organiseert over ongeveer alle lokale beleidsdomeinen en die sterk staat in belangenbehartiging. We werden een speler op het politieke veld. We kregen persaandacht. Zo verwierf de VVSG faam als de deskundige, objectieve en geloofwaardige spreekbuis van de lokale besturen in Vlaanderen.

Op dit elan willen we de komende jaren doorgaan. Ons strategisch plan 2020-2025 kiest voor impact en ledenfocus. Meer impact op het vlak van belangenbehartiging in de grote dossiers voor de lokale besturen. Meer ledenfocus in het delen van kennis en het werken aan oplossingen voor de lokale besturen. En dit alles geruggensteund door een netwerk van partners die hetzelfde doel nastreven.

Dit is niet altijd gemakkelijk. Het belang van het ene bestuur is niet noodzakelijk dat van een ander. Een centrumstad is geen landelijke gemeente. Die verschillen willen we niet onder de mat vegen, we willen ze net meer dan vroeger noemen en bespreekbaar maken. Met onze standpunten trappen we soms op de tenen van de Vlaamse en federale excellenties. Dat moet kunnen. Maar steeds gaan we in overleg, vanuit een coöperatieve ingesteldheid en met het belang van de lokale besturen als richtsnoer.

Hiervoor is een sterke VVSG nodig die gesteund wordt door haar leden. Want een sterke VVSG boekt resultaten voor haar leden. Mede dankzij de VVSG krijgen de lokale besturen in Vlaanderen er de komende vijf jaar bijna drie miljard euro bij. Dat is één extra jaar Gemeentefonds! Mede dankzij de VVSG en de open brief die negentig procent van onze burgemeesters ondertekende, ligt het pensioendossier nu prominent op de onderhandelingstafel voor de federale regering. Met onze vraag voor een duurzaamheidspact trachten we een gecoördineerd klimaat- en sociaal beleid op de agenda van de diverse regeringen te krijgen, met goede lokale praktijken die aantonen hoe het kan.

We roepen iedereen op om aan deze sterke VVSG mee te werken. De burgemeesters en schepenen, de raadsleden, de algemeen en financieel directeurs en leden van de managementteams, de 170.000 medewerkers bij onze lokale besturen. Want samen staan we sterk, in het belang van iedereen.

Piet Van Schuylenbergh, wvd. algemeen directeur

BART LASUY

fusies

Met volle zeilen

Het initiatief nemen tot een fusie, een hele gemeente enthousiast maken voor een ingewikkelde operatie waarbij de keuze van een nieuwe naam een fait-divers is in vergelijking met de nieuwe organisatie, een betere dienstverlening en al die persoonlijke ambities die opzijgezet moeten worden. Deel 1 van het verhaal achter de fusies.

STEFAN DEWICKERE

de toekomst

Politieke keuzes doen er echt toe

De welvaartsstaat dateert van na de Tweede Wereldoorlog en beantwoordt niet meer aan de huidige samenleving die vergrijsd, verkleurt en een andere arbeidsmarkt heeft. Voor Wim Van Lancker is structureel beleid op Vlaams en federaal niveau cruciaal om de armoede te verminderen maar de prioriteiten en ambities moeten vanonderuit groeien.

JAN DARTHEET

voedselbeleid

Voedselrijk

Avelgem, Harelbeke, Kortrijk, Lendeledde en Zwevegem vormen de eerste landelijke regio met een voedselstrategie, uitgewerkt met de provincie, Velt en intercommunales. Hier worden boeren en consumenten met elkaar verbonden.

MICHEL DE CLEENE

IN ELK NUMMER

- 2 Opinie
- 4 Kort
- 8 Estafette
- 28 De toekomst
- 58 In contact
- 60 Agenda
- 61 Op zoek... naar nieuwe collega's?
- 62 Burgemeester Triljoen

- 25 Adviesraden
- 35 Het Predikheren
- 38 Wat als het thuis niet goed gaat
- 40 Sociale economie
- 43 Voedselrijk
- 46 Ondergronds inzameling
- 49 Mobibaden
- 53 Internationale chocoladeambities
- 56 SDG in praktijk

DOMEINEN

- 10 fusies
- 18 De Vlaamse begroting door lokale bril
- 20 Positief leiderschap
- 23 Ombudsdienst

OP DE COVER

Lokaal-coverfotograaf Bart Lasuy heeft al iconische coverfoto's gemaakt over de ideale maat van een gemeente. Toen hij het verhaal over de fusies las, werd het voor hem duidelijk dat in deze gemeenten fusie gelijk was aan liefde.

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel REDACTIE Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke COVERBEELD Bart Lasuy VORM Ties Bekaert DRUK Schaubroeck MET DE STEUN VAN Belfius en Ethias, partners van de VVSG ADVERTENTIES Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 VACATURES Monika Van den Brande, vacatures@vvsb.be, T 02-211 55 43 ABONNEMENTEN abbonementen@vvsb.be, T 02-211 55 07 PRIJS ABONNEMENT VVSG-leden: 75 euro (vanaf 10 ex. 65 euro), Niet-leden: 150 euro. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november. VERANTWOORDELIJK UITGEVER Piet van Schuylenbergh, waarnemend directeur VVSG VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsb.be CONTACT lokaal@vvsb.be

Ondertekende artikelen verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

kort

25 jaar VVSG

Op 5 december 2019 vierde de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten haar 25ste verjaardag in het prachtige hoofdgebouw van het fonkelnieuwe Thorpark, de vroegere mijn van Waterschei. Na de ledenvergadering keken de aanwezigen terug op de voorbije 25 jaar met de vorige voorzitters Jef Gabriels, Luc Martens en Monica De Coninck en algemene directeurs Mark Suykens en Mieck Vos, maar ook vooruit met de Vlaamse minister voor Binnenlands Beleid Bart Somers. Die noemde de gemeenten niet het laagste maar wel het eerste bestuursniveau en maakte gewag van een raad van burgemeesters die hem als minister zou bijstaan bij zijn nieuwe plannen voor regiovorming en verdere fusies van gemeenten.

.....
Marlies van Bouwel

Politiek? Besluiteloos? Je zou bijna vergeten dat deze maand in 300 Vlaamse gemeenten en steden meerjarenplannen voor 2020-2025 worden afgesloten met ambitie. #lokaalbeleid werkt! @vvsg politiek over de grenzen heen en toch lokaal!

Francis Benoit @FrancisBenoitku burgemeester Kuurne - Twitter - 10/12

Klimaat: lokale besturen willen partner van Vlaanderen zijn

De VVSG wil een volwaardige partner van de Vlaamse regering worden om de klimaatdoelstellingen te bereiken. Het Vlaams regeerakkoord ziet de lokale besturen als 'een belangrijke partner om gewestelijke doelstellingen, acties en maatregelen mee te vertalen naar de dagelijkse leefwereld van burgers. De regering wil lokale besturen verder ondersteunen in die rol en bij de uitwerking van het lokale energie- en klimaatbeleid betrekken, door samenwerking en kennisuitwisseling te bevorderen.' De VVSG wil nog verder gaan en vraagt een volwaardig partnerschap: lokale besturen zijn de garantie om lokaal draagvlak te creëren. Vlaanderen maakt maar beter gebruik van deze lokale troef.

Met de burgemeestersconvenanten engageren steden en gemeenten zich sterk om hun CO₂-uitstoot te verminderen. Steden en gemeenten zijn nodig om écht effect te creëren: zo willen ze het aantal verplaatsingen met de fiets van 16 naar 20% brengen tegen het einde van deze lokale bestuursperiode. En tegen 2030 zullen ze alle openbare verlichtingspalen van ledverlichting voorzien, goed voor een vermindering van 44.000 ton CO₂-uitstoot. Spreek je de burgers niet aan, dan zal het doel niet gehaald worden. Ook ondernemingen en middenveldorganisaties zijn onmisbaar om duurzaamheidsdoelstellingen echt te bereiken.

Lokale besturen willen au sérieux genomen worden en officieel mee aan tafel zitten om samen maatregelen uit te denken. Als sterke overheidsniveaus zullen ze ook de Europese ambities realiseren, met duidelijke aandacht voor mensen die het financieel moeilijk hebben.

.....
Nathalie Debast

Aan de slag met burgerwetenschap: praktische gids voor communicatie

De voorbije jaren maakt 'citizen science' of burgerwetenschap opgang: vrijwilligers helpen mee aan wetenschappelijk onderzoek door het verzamelen van data, door het uitvoeren van metingen of testen. Ook lokale besturen werken steeds meer actief met hun inwoners mee aan onderzoeksprojecten. Door inwoners van meet af aan te betrekken bij dergelijke projecten vergroot het maatschappelijk draagvlak voor de thematiek. Inwoners krijgen niet alleen inzicht in de data die ze verzamelen, maar voelen zich ook meer betrokken. Goede communicatie is essentieel voor het slagen van burgerwetenschapsprojecten. Met deze gids reikt Scivil, het Vlaamse Kenniscentrum voor Citizen Science, bouwstenen aan voor de opmaak van een communicatieplan voor het project en tactieken en tools om de participatie te bevorderen.

<https://www.scivil.be/>

Een stad is vaak zeer sectoriaal georganiseerd. Je hebt de verschillende stadsdiensten die elk hun eigen logica hanteren en die niet altijd gestroomlijnd samenwerken. Het goede aan burgervoorstellen is dat ze zich daar niets van aantrekken. Op die manier houden ze het bestuur een spiegel voor.

Professor bestuurskunde Filip De Rynck (Ugent) – De Morgen 6/12

Van alle steden en gemeenten in Vlaanderen eindigen we op NUMMER 1 in het eindklassement van de Plezantste Gemeente. Niet alleen voor feesten, horeca en winkelen scoren we uitstekend. Ook op vlak van jeugd, senioren, sport en cultuur zetten we puike resultaten neer! Ten slotte is dit zeker ook een pluim voor de vele vrijwilligers die zorgen voor ons bloeiend verenigingsleven. Proficiat aan alle bewoners, bezoekers, verenigingen en ondernemers die ervoor zorgen dat Waregem zo plezant is!

@stad.waregem - Facebook - 11/12

Een ambitieuzer klimaatbeleid zou onze economie veel fitter houden. Dat lijkt tegen de intuïtie in te gaan, omdat klimaatmaatregelen veel geld kosten, maar het klopt wel. De economische lessen leren nu eenmaal dat zij die achterlopen bij grote veranderingen daar vroeg of laat de prijs voor betalen. (...) Vergelijk eens met Nederland, waar ze vijf jaar geleden al op de proppen kwamen met een breed gedragen energie- en klimaatplan. Dat zal het land een competitief voordeel opleveren.

Econoom en Econopolis-topman Geert Noels – De Tijd 14/12

Bepaalde auto's zijn in steden niet meer welkom, maar aan die energievervlindende oude woningen doet men niets. (...) Waarom is de woonbonus niet omgevormd naar een klimaatbonus, een belastingvermindering maar enkel voor kopers die zich engageren om hun oude woning te renoveren naar hedendaags comfort en energienormen? Met vier miljoen Vlaamse woningen die een renovatie van minstens 50.000 euro nodig hebben om te voldoen aan de huidige energienormen, is dat 200 miljard die in de economie kan worden gepompt. Dat geeft een enorme boost, en veroorzaakt een golf aan innovatie. Het effect zou fenomenaal zijn.

Joost Callens, CEO van bouwbedrijf Durabrick – De Tijd 14/12

Ik, Caroline: uit de praktijk van het sociaal werk

Je telefoon wordt afgesloten omdat je een eurocent te veel betaalde, de aanschaf van een wasmachine sleept anderhalve maand aan, als dakloze word je verzocht om verhuishandelingen in te vullen. Iedereen bijt wel eens de tanden stuk op het kafaiaans klussen van wetten en procedures dat onze moderne samenleving aanstuurt. Maar wat voor velen een vervelend voorval is van voorbijgaande aard, is voor anderen het begin van een administratieve lijdensweg. *Ik, Caroline* bundelt ervaringen van straatwerkster Caroline Verhaeghe, die outreachend werkt voor OCMW Kortrijk vanuit de Unie der Zorgelozen. Het boek wil aankaarten hoe complexe en vaak onnodige regels vooral kwetsbare mensen verder in de miserie duwen.

- C. Verhaeghe
- *Ik Caroline: als regels en procedures de plaats innemen van de mens*
- Uitgeverij EPO, Berchem
16 euro

Leidraad voor de Gecoro

Een goed ruimtelijk ontwikkelingsbeleid legt het fundament van een duurzame ontwikkeling in de gemeenten, heeft een belangrijke impact op de lokale leefomgevingskwaliteit en biedt kansen om de uitdagingen van klimaat en energie aan te pakken. De strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen biedt daarvoor een kader. De start van een nieuwe legislatuur is een goed moment om alle GECORO-leden te voorzien van een goed basishandboek dat snel raadpleegbaar is.

- F. Sebreghts, H. Pettens
- *Leidraad voor de Gecoro*
- Uitgeverij Vanden Broele, Brugge
19 euro

Nieuw Invorderingswetboek, nieuwe regels, nieuwe verwijzingen

De belastingreglementen voor marktkramen of het gebruiken van openbaar domein moeten ook naar de juiste regels verwijzen.

STEFANDEVICKBEE

Op 1 januari 2020 is het 'Invorderingswetboek' of het 'Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen', ingevoerd op 13 april 2019, in werking getreden. Omdat veel procedurebepalingen in het Wetboek Inkomstenbelastingen van 1992 en uitvoeringsbesluiten daardoor worden opgeheven, kunnen de gemeenten en provincies sinds 1 januari 2020 voor de invordering van hun belastingen niet langer terugvallen op hoofdstuk 9 en 9 bis van dat Wetboek Inkomstenbelastingen. In dat kader wordt artikel 11 van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van de provincie- en gemeentebelastingen aangepast. Dit gebeurt in een amendement bij het ontwerp programmadecreet 2020. Voor invorderingen voor gemeentebelastingen zijn sinds 1 januari 2020 dus ook de invorderingsregels van de wet van 13 april 2019 van toepassing.

Belangrijk is dat belastingreglementen naar de juiste regels verwijzen. Als zij naar de gewijzigde bepalingen in het Wetboek Inkomstenbelastingen van 1992 verwijzen, moeten de reglementen in overeenstemming gebracht worden met de nieuwe bepalingen.

Volgens de beleidsnota van minister Bart Somers krijgen de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen een modernisering. Naast voormeld amendement en de aanpassing van het decreet van 2008 wordt ook nagedacht over een verwijzing naar de invorderingsregels in de Vlaamse Codex Fiscaliteit.

.....
Petra Dombrecht en Ben Gilot

tot 1 februari Participatieprojecten kansengroepen

De Vlaamse Regering subsidieert jaarlijks participatieve projecten die kansengroepen op weg helpen naar het cultuur-, jeugdwerk- of sportaanbod of waardeert initiatieven die uitgaan van kansengroepen. Deze oproep richt zich op de participatie aan jeugdwerk, cultuur en sport. Wie een participatieproject wil starten in de tweede helft van 2020, moet de aanvraag voor subsidies uiterlijk op 1 februari indienen.

demos.be

Voor wie weinig of geen spaargeld heeft, zorgt de kleinste tegenslag voor financiële problemen.

Bijna 97.000 mensen vragen OCMW financiële steun

In 2018 kregen in Vlaanderen 96.775 mensen financiële steun van het OCMW, boven op hun loon of uitkering. Dat zijn er ongeveer even veel als in 2017 en 36 procent meer dan de 71.092 van 2013. De hoge huurprijzen op de private huurmarkt, stijgende energieprijzen en een beperkt budget zijn belangrijke oorzaken voor de toename. Een tegenslag zoals ziekte of verlies van werk, weinig financiële en administratieve vaardigheden en psychosociale problemen verergeren de financiële problemen. 'Vaak gaat het ook om mensen met een leefloon of ander vervangingsinkomen, al kloppen ook meer mensen met een loon aan; voor wie weinig of geen spaargeld heeft, is de kleinste tegenslag voldoende om financiële problemen te krijgen,' zegt Karine Lycops, directeur van het sociaal huis in Genk. De dossiers beperken zich meestal niet tot één probleem. 'Het begint met een onbetaalde factuur en al snel merk je dat een gezin slecht woont, dat het kind niet iedere dag naar school gaat, dat de administratie niet in orde is en er een berg schulden is,' zegt Gerry Van de Steene, clustermanager welzijn in Sint-Niklaas. De schuldhulpverleners onderzoeken de juistheid van schulden, spreken afbetalingsplannen af met schuldeisers, volgen betalingen op, leren cliënten met geld omgaan en de juiste prioriteiten stellen. Vaak is de druk op het budget groot, mensen maken dan keuzes die niet prioritair zijn of sluiten kredieten af om andere schulden te betalen. 'Complexe dossiers vragen intensieve begeleiding op alle vlakken: een betere woning, een goedkopere energieleverancier, huiswerkbegeleiding voor kinderen. En dan is er nog de noodzakelijke psycho-sociale begeleiding, want deze trajecten vergen enorm veel van onze cliënten,' zegt Van de Steene. Schuldhulpverlening en financiële steun betalen de lokale besturen hoofdzakelijk met eigen lokale middelen. Financiële steun gaat naar huur, energie en water, gezondheid of onderwijs. 'Door een tussenkomst in de huur vermijd je dat mensen op straat staan,' zegt Lycops.

Nathalie Debast

Tot 10 februari Projecten voeding en welzijn bij kinderen en jongeren

Het Fonds voor Voeding en Welzijn van de Federatie Voedingsindustrie verleent steun aan projecten die zowel evenwichtige voedingsgewoonten als lichaamsbeweging bevorderen. Voor dit project worden kinderen actief betrokken.

www.kbs-frb.be

gepost

Op de klimaatconferentie in Madrid mocht Stad Gent de prestigieuze 'UN Global Climate Action Award' in ontvangst nemen. Een mooie erkenning voor onze duurzame voedselstrategie 'Gent en Garde'. #gent #gentengarde

@Stadgent - Twitter - 11/12

@wimdries highlight Vlaamse voortrekkersrol #SDGs op @OECD_local in @BonnGlobal. Belang van multilevel governance: @vvsg en @TeamDO van @vlaamseoverheid samen in OESO piloot en vraagt aan OESO om #SDGs mainstreamen in eigen beleidsaanbevelingen nr lidstaten #impact @stadgenk

VVSG - Twitter - 9/12

en gemeenten moeten plekken zijn waar iedereen zich kan ontplooiën en tot zijn recht komt. De realiteit in onze steden vandaag en morgen is er een van superdiversiteit. Wanneer fundamentele rechten en vrijheden geschonden worden is het onze plicht om van ons te laten horen.

De steden Leuven, Gent en Brugge in een gezamenlijke protestbrief aan de Poolse ambassadeur, tegen discriminerende praktijken van Poolse lokale besturen jegens holebi's en transgenders - Belga 12/12

Er is iets als autonomie van lokale besturen en die respecteren we ook.

Vlaams minister-president en minister van Cultuur Jan Jambon in een reactie op de keuze van het stadsbestuur van Aalst om afstand te doen van de Unesco-erkenning van Carnaval Aalst - Belga 12/12

Digitale burgerlijke stand bekroond met Agoria e-gov Award voor 'rentabiliteit' en 'beste project van het jaar' @Vlavabbs dankt alle partners en vooral de gemeenten die de #DABS dag in dag uit voor onze burgers waarmaken.

@FOD_Justitie @ibzbe @BelgiumMFA #DAV @vvsg

Vlavabbs

@Vlavabbs Vlaamse Vereniging van Ambtenaren en Beambten Burgerlijke Stand - Twitter - 6/12

PROFICIAT #DigiTeam valt met #LBLOD opnieuw in de prijzen! Op de @agorianl #egovawards19 winnen ze in de categorie #OpenData! Meer info over #LBLODhttp://bit.ly/2PojoZe #Burgers en #Bestuur #Verbinden en #Versterken #RadicaalDigitaal

@ABB_Vlaanderen Agentschap Binnenlands Bestuur - Twitter 5/12

Walter Vansteenkiste

Burgemeester
Wemmel

Walter Vansteenkiste, burgemeester van de facilititeitengemeente Wemmel, kreeg het estafettestokje van de Opwijkse burgemeester Albert Beerens om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft hij het door aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van zijn woonplaats.

Wat betekent het burgemeesterschap voor jou? Een prachtig politiek mandaat, sociaal en collegiaal, met af en toe eenzame momenten.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? De eerste maal gaan stemmen. Voor de communisten! (Elke jeugd zijn ideaal.)

Kom je uit een politiek nest? Absoluut niet.

Wat zie je als je grootste prestatie? Communautaire rust scheppen in een gemeente met een bijzonder taalstatuut.

Neem je het burgemeesterschap mee naar huis? Het omgekeerde lijkt me niet mogelijk en derhalve ongeloofwaardig.

Heb je vrienden in de politiek? Jazeker. Al kom ik toe met de vingers van één hand.

Met wie overleg je het eerst als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Meestal met de algemeen directeur. Directeur en burgemeester hebben samen een uiterst belangrijke scharnierfunctie. Voor bovengemeentelijke zaken overleg ik zeer graag met collega-burgemeesters.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap? Vastberadenheid.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest? Voortvarendheid.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositiedid? 'The opposition has to oppose.' Als dat dan constructief kan, is oppositie zeer leerrijk.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest? Charles Sanders Peirce, grondlegger van het pragmatisme. (Dat heb ik wel even moeten opzoeken.)

Wie zijn je huidige helden? Zij of hij die Trump zal verslaan.

Waar zou je nu het liefst zijn? In goed gezelschap.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? Nog snel eventjes...

Wat is je meest gekoesterde bezit? Mijn vrijheid van denken.

Wat is volgens jou de diepste ellende? Op de vlucht zijn voor geweld en terreur, weg van land, familie en vrienden. Gemis en heimwee.

Wat is je favoriete bezigheid? Krant en koffie, 's ochtends vroeg, als het huis nog slaapt.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Zeker, en zelfs iets vaker dan af en toe.

Wat is je motto? 'L'enfer, c'est la répétition.' (De eindeloze herhaling is de hel.)

Aan wie geef je de estafettestok door? Veerle Geerinckx, burgemeester van Zemst.

STEFAN DE WILDERE

Met volle zeilen voorwaarts

Eén jaar na de fusie heeft geen enkele burgemeester van de zeven fusiegemeenten spijt van deze omslachtige operatie, want al waren de voorbije twee jaar bijzonder zwaar, hun gemeente is er flink op vooruit gegaan. Als burgemeester van Aalter noemt Pieter De Crem de fusie zelfs een daad van goed bestuur. 'Bestuur en gemeente komen er sterker uit.' *Lokaal* ging met de burgemeesters en de algemeen directeurs praten. De voorbereiding, de partnerkeuze, de naamgeving, de reacties van de bevolking en het politieke luik komen in deze aflevering aan bod. Volgende maanden belichten we de vruchten van een fusie: nieuwe investeringen, een nieuwe organisatie en nieuwe dienstverlening.

Lievelog

Deince

Burgemeester Jan Vermeulen, algemeen directeur Stefanie De Vlioger
Deince 31.000 inwoners, Nevele 12.000, samen 43.000
Aantal medewerkers: 630 (450 VTE)
Deince 75 km², Nevele 50 km², samen 125 km²

Kruisem

Burgemeester Joop Verzele, algemeen directeur Kris Nachtergaele
Kruishoutem 8100 inwoners, Zingem 7500, samen 15.600
Aantal medewerkers: 150
Kruishoutem 46,7 km², Zingem 24 km², samen 70,7 km²

Lievegem

Burgemeester Tony Vermeire, algemeen directeur Eddy De Mits
Lovendegem 9600 inwoners, Zomergem 8500, Waarschoot 8000, samen 26.100
Aantal medewerkers: 340 (275 VTE)
Lovendegem 19,5 km², Zomergem 38,8 km², Waarschoot 21,9 km², samen 80,2 km²

Aalter

Titelvoerend burgemeester Pieter De Crem, algemeen directeur Luc Jolie
Aalter 21.000 inwoners, Knesselare 8200, samen 29.200
Aantal medewerkers: 370
Aalter 81,9 km², Knesselare 37,2 km², samen 119,1 km²

Oudsbergen

Burgemeester Lode Ceyskens, algemeen directeur Guy Bodeux
Meeuwen-Gruitrode 13.000 inwoners, Opglabbeek 10.000, samen 23.000
Aantal medewerkers: 250 (175 VTE)
Meeuwen-Gruitrode 91 km², Opglabbeek 25 km², samen 116 km²

Puurs-Sint-Amunds

Burgemeester Koen Van den Heuvel, algemeen directeur Raoul Paridaens
Puurs 17.500 inwoners, Sint-Amunds 8500, samen 26.000
Aantal medewerkers: 475 (375 VTE)
Puurs 33 km², Sint-Amunds 15 km², samen 48 km²

Pelt

Burgemeester Frank Smeets, algemeen directeur Peter Spooren
Overpelt 15.500 inwoners, Neerpelt 17.000, samen 32.500
Aantal medewerkers: 340
Overpelt 40,8 km², en Neerpelt 42,8 km², samen Pelt 83,6 km²

Joop Verzele:

‘Ik wist dat het ook voor mij als burgemeester gedaan zou zijn als het tot een grote fusie kwam. Toch was ik bereid mijn ambt op te geven voor een geslaagde fusie.’

De fusie van Aalter en Knesselare werd al vanaf 2014 voorbereid. ‘Drie jaar lang hebben we onder de waterlijn een dag per week over de fusie gepraat,’ zegt burgemeester Pieter De Crem. ‘Je moet elkaar leren kennen, respecteren, vertrouwen.’ Deze fusie lag al in 1975 op tafel, maar toen lukte het om persoonlijke en politieke redenen niet. ‘Aalter ging wel samen met Bellem, Lotenhulle en Poeke, en er kwam een fusie Knesselare-Ursel. Nu is de grotere fusie er toch. We werkten al samen in de politiezone, we kennen elkaar, we wisten dat we samen sterker konden staan: meer oppervlakte, minder belastingen, meer infrastructuur, meer dienstverlening. Het is een positieve keuze. We hebben ook kunnen snoeien in de tussenliggende structuren zoals intercommunales waarvan ik nooit voorstander ben geweest.’

De paringsdans

Voor het nieuwe Kruisem kwam het initiatief van de voormalige burgemeester van Zingem (en huidig schepen) Kathleen Hutsebaut. Joop Verzele, vroeger burgemeester van Kruishoutem en nu van Kruisem: ‘We kennen elkaar al lang en ontmoetten

elkaar wekelijks op bovenlokale vergaderingen. Zij begon regelmatig over een mogelijke fusie, het schepencollege van Zingem wilde meegaan. Na veel persoonlijke gesprekken heb ik de fusiegedachte met ons college besproken, dat er ook voor openstond. Als we dan toch zouden fusioneren, leek het mij verstandig om het nog ruimer te bekijken. Ik had aftastende gesprekken met de andere gemeenten van de politiezone, Oudenaarde, Kluisbergen en Wortegem-Petegem. Wij wilden ons zeker niet laten opsorpen door een stad, maar de vier kleine gemeenten van de politiezone waren samen ongeveer even groot als Oudenaarde, wat ons een sterke stem had gegeven. Met meer dan 55.000 inwoners zou dat dé fusie in Vlaanderen geweest zijn. Maar de gesprekken sprongen snel af. De politieke kleur, de schuldgraad, er speelden allerlei zaken mee. Ik kan begrip opbrengen voor het argument van de politieke kleur, maar ik wist dat het ook voor mij als burgemeester gedaan zou zijn als het tot een grote fusie kwam. Toch was ik bereid mijn ambt op te geven voor een geslaagde fusie.’ In het Meetjesland gaf de stad Eeklo de voorzet door alle burgemeesters van de buurgemeenten bijeen te brengen.

Tony Vermeire wilde als burgemeester van Zomergem echter geen fusie met Eeklo en ook niet met Aalter, dat eveneens aanklopte. ‘Met Eeklo vreesden we dat er niet genoeg ruimte zou zijn voor sterke landelijke gemeenten en bij Aalter waren we bezorgd om de herkenbaarheid van onze gemeente. Toen peilde wijlen Ann Coopman, de burgemeester van Waarschoot, naar onze interesse. Zij had al contact met Lovendegem en wilde een onmiddellijke fusie. Ons bestuur was meer voor een intensere samenwerking, maar de bevolking – de mensen op de infomomenten – duwden in de richting van een fusie. Het bestuur van Zomergem heeft toen de klik gemaakt. De gesprekken zijn opengetrokken naar de coalitiepartners in Lovendegem en Waarschoot, en daarna naar de drie gemeenteraden.’

De paringsdans die was ingezet in het noordwesten van Oost-Vlaanderen, sijpelde door naar Deinze. ‘Toen er sprake was van fusies in Kruisem, in Aalter, eventueel Nazareth-De Pinte, Latem-Gent – er begon van alles te bewegen rondom ons –, dreigden wij in dezelfde situatie terecht te komen als Eeklo,’ zegt burgemeester Jan Vermeulen van Deinze. ‘In de jaren zeventig

Tony Vermeire:

‘Ons bestuur was meer voor een intensere samenwerking, maar de bevolking – de mensen op de infomomenten – duwden in de richting van een fusie.’

Raoul Paridaens:

‘We zijn voor het haalbare traject gegaan. Je kunt natuurlijk wachten op de ridder op het witte paard, maar wij wilden liever de koe bij de horens vatten.’

heeft Eeklo een veel te kleine fusie gekregen: alle lasten van het Meetjesland komen op zijn schouders, de lusten zijn voor de randgemeenten. Dat scenario wilden we absoluut voorkomen. De meest logische fusie was op het eerste gezicht met Zulte, met wie we in de politiezone zaten. Maar dat lag politiek moeilijk, bovendien zou de gemeente zeer groot worden. Van alle omliggende gemeenten was Nevele de meest geschikte partner naar efficiëntie en fusiebonusrendement. Het ideale aantal inwoners voor een fusiegemeente is 40.000, dan krijg je de maximale fusiebeloning van Vlaanderen. Met Nevele zaten we er net boven, met Zulte zouden we er ferm boven gezeten hebben.’ Net zoals Deinze en Nevele zaten Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek voor de fusie met de rug tegen elkaar, in verschillende samenwerkingsverbanden, politiezones en hulpverleningszones. Ook de twee Limburgse gemeenten waren historisch niet op elkaar aangewezen, Opglabbeek werkte vooral samen met Genk, Meeuwen-Gruitrode keek noordelijker. ‘Het was niet de gemakkelijkste fusie, maar als kleine gemeente kun je geen antwoord meer bieden op wat de samenleving vraagt,’ zegt algemeen directeur Guy Bodeux. ‘Die bonus is oké, de samenwerkingsverbanden blijven nog nodig. Je moet IT-dienstverlening kunnen organiseren – en dat lukt je niet voor 10.000 inwoners. Bovendien is de wereld dermate complex dat je het niet meer behapt krijgt, daarom geloof ik in schaalvergroting.’

In de sterren geschreven

Klein-Brabant telt niet alleen Puurs en Sint-Amands, er is ook Bornem waarmee Puurs een sociologische een-

heid vormt. ‘Maar Bornem had geen fusie nodig,’ zegt algemeen directeur Raoul Paridaens. ‘Het is met 20.000 inwoners en veel industrie een sterke gemeente op zich. Puurs had het ook niet echt nodig, maar we hadden wel interesse om groter en sterker te worden. Dankzij de fusie kunnen we de investeringskosten spreiden over 26.000 inwoners in plaats van over 17.000. Sint-Amands werkte met beide gemeenten samen, maar kwam financieel al niet meer rond in de vorige legislatuur.’ Het was de burgemeester van Sint-Amands die bij Koen Van den Heuvel aanklopte. ‘Ook al was hun gemeentehuis pas vernieuwd, ze zouden met hun autofinancieringsmarge in het rood gaan. In Sint-Amands waren er in de hele vorige legislatuur twaalf miljoen euro investeringen gebeurd, in het oude Puurs investeerden we elk jaar dat bedrag. Mensen zagen ook dat er in Breendonk een sporthal en een lokaal dienstencentrum was en niet in het nabijgelegen Oppuurs dat tot Sint-Amands behoorde. Sint-Amands had geen financiële capaciteit.’ De toenaadering was al in 2017 gestart met een gezamenlijk zorgbedrijf. Een derde van de activiteiten van het personeel gebeurde al samen. Dat traject liep goed, er was wederzijds vertrouwen. Beide gemeenten hadden bovendien gemeenschappelijke ambtenaren door de intergemeentelijke samenwerking. Raoul Paridaens: ‘Ook al gebeurde er eveneens veel gemeenschappelijk met Bornem, zoals op het vlak van cultuur, gemeentelijke handhaving en wonen, we zijn voor het haalbare traject gegaan. Je kunt natuurlijk wachten op de ridder op het witte paard, maar wij wilden liever de koe bij de horens vatten.’ In 1976 was een fusie tussen Over-

pelt en Neerpelt al voorgesteld door Brussel en Hasselt, zelfs samen met Achel. ‘Al veertig jaar lag de fusie hier voor de hand. Maar nu zijn het andere tijden, andere personen zijn aan zet. En ook het aanbod van 500 euro schuldkijschelding heeft de geesten verder doen rijpen. We hebben samen de rekening gemaakt en zijn gesprekken begonnen,’ vertelt burgemeester Frank Smeets. ‘Overpelt en Neerpelt waren sterk genoeg om nog zes jaar voort te doen. Maar als we veertig jaar geleden waren gefusioneerd, had Pelt misschien bovengemeentelijke functies gehad die Lommel nu naar zich toe heeft getrokken.’ De fusie tussen de twee gemeenten aan beide kanten van de rivier de Dommel stond eigenlijk in de sterren geschreven. Algemeen directeur Peter Spooren: ‘Sinds het eerste PPS-zwembad in Vlaanderen in 2000 werkten we al intens samen. We deden al drie jaar samen de selectie van het personeel, de rechtspositieregeling was op elkaar afgestemd. We werkten samen voor IT, voor aanbestedingen en overheidsopdrachten. We vormen samen een kleinstedelijk gebied in het structuurplan Vlaanderen en Limburg, we waren verplicht onze ruimtelijke ordening op elkaar af te stemmen. We hadden een gemeenschappelijk mobiliteitsplan. We zaten in dezelfde politie- en hulpverleningszone, we maakten deel uit van dezelfde intercommunales, we hadden een intercommunaal industriepark. Eigenlijk waren we op alle vlakken aan elkaar verbonden. We vormen al lang één gemeenschap, het uitgaansleven, de sport, de cultuur, het onderwijs en het dialect zijn dezelfde, de families lopen door elkaar, de verenigingen ook. Een fusie lag zo voor de hand en dan was er nog de financiële

Stefanie De Vlioger:

‘Er is wel even gedacht aan een nieuwe naam, maar dat kwam geforceerd over. We hadden met Deinze pas een nieuw logo. Met de baseline Land van Nevele was iedereen vrij snel overtuigd.’

beloning. Hoe kun je uitleggen dat je zestien miljoen euro fusiebonus laat liggen, waarmee je gemakkelijk vier sporthallen kunt bouwen? Vlaanderen moedigde aan wat we gewoon al aanvoelden.’

Een naam voor het kind

Het fusiedecreet bepaalt drie dingen: de datum, de geografische nabuurschap en de naam. Voor Pieter De Crem was het van bij het begin duidelijk: ‘De naam van de fusiegemeente wordt Aalter, dat heb ik op de eerste vergadering als voorwaarde gesteld. Daar is niet over gediscussieerd.’ Ook in Deinze was de knoop van de naam van de fusiegemeente snel doorgehakt: Deinze met als baseline Land van Nevele. Algemeen directeur Stefanie De Vlioger: ‘Er is wel even gedacht aan een nieuwe naam, maar dat kwam geforceerd over. We hadden met Deinze pas een nieuw logo. Met de baseline was iedereen vrij snel overtuigd.’ Voor het verhaal van het Land van Nevele werd in de geschiedenis gedoken. Burgemeester Vermeulen: ‘Nevele is het Meetjesland, Deinze de Leiestreek, maar in de Middeleeuwen was er een zeer nauwe band met het Land van Nevele. Acht van de elf Deinzese deelgemeenten zaten onder de invloedssfeer van de heer van Nevele. Verhalen helpen. Ook Buysse-Buysse, de schrijver Cyriel Buysse uit Nevele en de coureur Lucien Buysse uit Deinze. We brachten elke dag wel een fusieverhaal van de dag: mensen van Nevele die in Deinze woonden, of omgekeerd. Een huwelijk tussen mensen van de twee gemeenten.’ Voor de fusie Lovendegem-Waarschoot-Zomergem lag een nieuwe gemeentenaam niet voor de hand. ‘Het is een gevoelig item,’ zegt algemeen

directeur Eddy De Mits. ‘Voor de bevolking waren de naam van de fusiegemeente en de straatnaamwijzigingen misschien wel de belangrijkste onderwerpen.’ Burgemeester Tony Vermeire is het met hem eens: ‘Wij steken veel tijd in het organogram, maar voor de mensen gaat het vooral over het bord bij het binnenrijden van de gemeente: staat daar Lievegem, of Zomergem met daaronder Lievegem?’ Helemaal in het begin had hij voor het fusieproject de naam De Lieve gekozen. ‘Dat zou ik niet meer doen, want daarmee heb ik de naam in die richting geduwd. Daarna zat Lieve in veel van de namen die de bewoners voorstelden. Uiteindelijk waren het ook de inwoners die de naam van de nieuwe gemeente kozen.’ Dat was ook in Kruisem het geval. Iedereen mocht voorstellen indienien. Algemeen directeur Kris Nachtergaele: ‘Een door het lot aangeduide jury van acht inwoners van Kruishoutem en acht van Zingem plus zestien vertegenwoordigers van de acht adviesorganen hebben er vijf uitgekozen waarvoor alle inwoners mochten stemmen.’ In Puurs en Sint-Amands lag de keuze van de naam moeilijker. Klein-Brabant was mooi geweest als Bornem had meegedaan. Maar toen Bornem niet wilde fuseren, werd de naamgeving een heikel punt. Burgemeester Koen Van den Heuvel: ‘Beide gemeenten hielden aan hun naam. Oppuurs en Lippelo behoorden bij Sint-Amands, maar voelden zich zeker zo verbonden met Puurs. Daarom was het nadruk leggen op de acht leefgemeenschappen minder conflictueus. Het politieke compromis werd Puurs-Sint-Amands.’ Historisch was Pelt één gemeente, verwijzend naar een poel of palus in het Latijn. ‘Ondanks die gemeenschap-

pelijke historie hebben we de mensen toch laten kiezen,’ zegt burgemeester Frank Smeets. ‘Uit 200 unieke namen werden er door een volksjury drie geselecteerd. Daaruit heeft 75 procent van 9000 deelnemers Pelt gekozen. Drie maanden nadat we onze intentie tot fusie hadden uitgesproken, hadden we al een naam.’

De naam Oudsbergen kwam er na een mooie communicatiecampagne en een wedstrijd voor een nieuwe naam. Meteen daarna waren de inwoners er volgens burgemeester Lode Ceysens al trots op. ‘In een fusie als deze verlies je geen identiteit, maar krijg je er eentje bij. Binnen een week reed hier al een bestelwagen rond met de nieuwe naam erop. Mensen hebben zich ook nooit Meeuwen-Gruitrodenaar gevoeld, je bleef van je kerkdorp, daar zat je identiteit en dat is nu nog zo. Alleen is daar nu de identiteit van Oudsbergenaar bovenop gekomen. Dat draagvlak is nodig geweest en een enorme hulp voor de samensmelting.’ Volgens algemeen directeur Guy Bodeux gaf dit op alle familiefestjes een extra gespreksonderwerp: ‘Dit bezorgde de fusie een positief imago.’

Hetzelfde verhaal in Puurs-Sint-Amands. Raoul Paridaens: ‘De identiteit van de inwoners situeert zich bij hun leefgemeenschap, de fusiegemeente is een overkoepelende identiteit. Dit stond centraal in ons citymarketingproject: een verbondenheid van acht leefgemeenschappen met de leefgemeenschap Puurs-Sint-Amands als geografisch en administratief centrum.’

Talk of the town

Pelt werd op een positieve manier de talk of the town door zes inspiratie-

Frank Smeets:

‘Hoe kun je uitleggen dat je zestien miljoen euro fusiebonus laat liggen, waarmee je gemakkelijk vier sporthallen kunt bouwen? Vlaanderen moedigde aan wat we gewoon al aanvoelden.’

avonden, onder meer met de Vlaams Bouwmeester. ‘Trendwatchers kwamen over de nieuwe stad vertellen, inwoners kwamen gretig luisteren om mee te denken hoe we dit op het nieuwe Pelt konden toepassen,’ zegt burgemeester Frank Smeets die door de twee gemeenteraden unaniem als fusiecoördinator werd aangesteld in juni 2017. ‘Daarna hield ik maandelijks overleg

met de fractieleiders van de twee gemeenteraden om alles transparant te doen verlopen en iedereen van in het begin mee te nemen, in volle vertrouwen. De rest van die zomer hebben we in de negen kerkdorpen de fusie voorgesteld. Er was geen tegenstand, de mensen wilden niet weten waarom, integendeel de mensen vroegen meteen heel praktisch naar het hoe en waar, en

naar wat er met de postnummers en de straatnamen zou gebeuren.’ Ook Aalter heeft veel tijd besteed aan de communicatie met de bevolking, via folders en informatievergaderingen. Algemeen directeur Luc Jolie: ‘Maar ik heb nooit de indruk gehad dat de fusie echt een reden tot ongerustheid was bij de inwoners. Als je goed uitlegt waarom je fusioneert en

De dienstverlening in het vizier

GSJ advocaten deelt haar kennis

Onze samenleving is complex en voortdurend in beweging. Voor lokale besturen die voortdurend streven naar een betere dienstverlening, biedt dit opportuniteiten en uitdagingen. Vernieuwende zorg- en welzijnsconcepten, personeels- en organisatieontwikkelingen en de opkomende digitalisering en innovatieve technologieën zijn slechts enkele voorbeelden.

GSJ advocaten staat ten dienste van alle maatschappelijke dienstverleners die nood hebben aan een degelijke juridische ondersteuning en zijn bijzonder geplaatst om ook u bij complexe aangelegenheden bij te staan. Onze advocaten beschikken over de juiste kennis en expertise om u op juridisch vlak te begeleiden en adviseren. Samen met u gaan wij dan ook steeds op zoek naar de beste oplossing.

Borsbeeksebrug 36, 2600 Antwerpen
T +32 (0)3 232 50 60 • info@gsj.be

WWW.GSJ.BE

Lode Ceysens:

'In een fusie als deze verlies je geen identiteit, maar krijg je er eentje bij. Mensen hebben zich ook nooit Meeuwen-Gruitrodenaar gevoeld, je bleef van je kerkdorp, daar zat je identiteit en dat is nu nog zo. Alleen is daar nu de identiteit van Oudsbergenaar bovenop gekomen.'

als je kunt aantonen dat iedereen beter wordt van de fusie, dat de dienstverlening voor alle inwoners erop vooruit zal gaan, dan gaan de inwoners daarin mee. Het heeft ook te maken met het vertrouwen van de burgers in de lokale politici en de administratie.'

In Zingem kwam er op initiatief van de oppositie een referendum. Er waren voldoende handtekeningen maar de opkomst voor het referendum was te laag, zodat de stemmen niet eens geteld hoefden te worden. 'In Kruishoutem speelde dat niet, hier was de weerstand beperkt,' zegt algemeen directeur Kris Nachtergaele. 'De vorige fusie van 1977 heeft hier positieve resultaten gehad, ook voor de kleine gemeenten waar de tegenstand aanvankelijk sterk was.' Dat was ook het geval in Aalter. Pieter De Crem: 'Na die fusie van 1977 is er fors geïnvesteerd in de nieuwe deelgemeenten, dat zijn echte pareltjes geworden. Ook nu zullen Knesselare en Ursel een extra injectie krijgen, zodat de inwoners de voordelen van de fusie zien.' In Deinze hetzelfde verhaal. Jan Vermeulen: 'Het bestuur heeft indertijd vooral geïnvesteerd in de deelgemeenten, zodat die de fusie zouden aanvaarden, zowel in infrastructuur en als in gemeenschapsleven. Eigenlijk is pas de laatste tien jaar ook het stadscentrum echt onder handen genomen. Nu zal het niet anders zijn.'

Lievegem heeft al een bevraging georganiseerd over de (on)tevredenheid met de fusie. De reacties van de inwoners waren zeer positief, ook de zelfstandigen hebben de nieuwe gemeente en de nieuwe naam omarmd. Burgemeester Tony Vermeire: 'Ik spreek van de gouden driehoek Deinze-Aalter-Lievegem tussen Gent en Brugge. Ik

had het gevoel dat we vanuit Vlaanderen wat minachtend werden bekeken vanwege onze kleinschaligheid. Ik denk dat we met ons drieën de voorlopers kunnen zijn op het vlak van bestuurskracht, waar je als bewoner rust vindt en niet de drukte hebt van de stad.'

Stap opzij

De burgemeesters van Overpelt, Neerpelt, Sint-Amands, Lovendegem, Nevele, Zingem en Opglabbeek zijn nu schepenen, terwijl de burgemeester van Knesselare zijn sjerp aan de wilgen heeft gehangen. Fusies zijn niet in het voordeel van politieke carrières, weet Tony Vermeire, burgemeester van Lievegem. 'We zijn van achttien naar negen schepenen gegaan. Bij de lijstsaamenstelling en de manier van campagne voeren hebben we er rekening mee gehouden dat de drie gemeenten gelijk vertegenwoordigd zijn in het college, en de kiezer is ons daarin gevolgd.' Toen de fusie van Kruisem werd afgekondigd, zegden raadsleden tegen Joop Verzele: 'Nu hebben we zelf ons doodvonnis getekend.' Dat fusiegemeenten gedurende de eerste bestuursperiode een surplus van twee schepenen kunnen hebben en vanaf 2025 nog één, kan de pijn wat verzachten. Joop Verzele: 'Dat helpt om rekening te houden met de vertegenwoordiging van de vroegere gemeenten en zelfs hun deelgemeenten. We hebben negen dorpskernen en acht schepenen in een absolute meerderheid, dat lukt dus.' De regeling maakt ook in andere gemeenten de fusie verteerbaar. 'Veel politici zagen de tak waarop ze zitten af en laten hun persoonlijke ambitie als schepenen of gemeenteraadslid los. Daar is politieke moed voor nodig,'

weet algemeen directeur van Aalter Luc Jolie. Twee schepenen extra is ook niet noodzakelijk een overbodige luxe. Eddy De Mits, algemeen directeur van Lievegem: 'Door de fusie is er veel meer werk, ook voor de politici. Er gaat meer tijd naar vergaderingen en het voorbereiden ervan. De verkozenen moeten ook hun actieradius uitbreiden van één gemeente naar drie gemeenten.'

Een fusie kan voor sommige raadsleden en schepenen de aanleiding zijn om uit de lokale politiek te stappen. Zeker politici met veel jaren op de teller vinden het soms een geschikt moment om plaats te maken voor jonge krachten. Een enkeling herkent zich niet meer in de nieuwe gemeente. 'In Kruisem heeft de fusie politieke vernieuwing in de fracties op gang gebracht, dat is gezond,' zegt Joop Verzele. Al weet burgemeester Pieter De Crem in Aalter dat ook het omgekeerde kan gebeuren: doordat er minder raadsleden en schepenen zijn, kunnen goede jonge krachten soms moeilijker doorstromen. Een voordeel is dat politici van de kleinere gemeenten door de schaalvergroting ineens in een hogere divisie spelen en mooiere projecten lanceren, op een interessanter want strategisch niveau hun werk doen of betere mandaten bekleden. Volgens Jan Vermeulen zorgt het ook voor een instroom van zeer capabele mensen met zin in politiek. 'Nathalie Lambrecht is medewerker van de fractieleider van de EVP en zetelt nu in onze gemeenteraad. Zij zou nooit meegedaan hebben aan de gemeenteraadsverkiezingen in Nevele. Ook in andere partijen zie ik jonge, goede aanwinsten.' Voor Tony Vermeire is het aantrekken van voldoende capa-

Pieter De Crem:

‘Na die fusie van 1977 is er fors geïnvesteerd in de nieuwe deelgemeenten, dat zijn echte pareltjes geworden. Ook nu zullen Knesselare en Ursel een extra injectie krijgen, zodat de inwoners de voordelen van de fusie zien.’

bel politiek personeel een belangrijk aandachtspunt. ‘Je hebt een grotere gemeente, grotere projecten, een stevigere administratie die meer kan specialiseren. Ook de politieke vertegenwoordigers moeten sterker worden.’ Enkel Oudsbergen gebruikt de sur-

plusregeling niet en bespaart serieus op politiek personeel. In plaats van 44 zijn er nu 27 gemeenteraadsleden, er zetelen zeven leden in het schepencollege in plaats van twaalf. Een besparing van 300.000 euro per jaar. ‘We hadden twee schepenen extra kunnen

hebben. Maar als fusie een efficiëntie-oefening is, moet je als politicus het voorbeeld geven,’ vindt burgemeester Lode Ceyskens. ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR EN BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedeld? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

De Vlaamse begroting door een lokale bril

Een deel van de middelen waar de lokale besturen over beschikken, komt van de Vlaamse overheid. Ook dit jaar analyseerde *Lokaal* de Vlaamse begroting 2020 en lichten we de financiële stromen toe die naar de lokale besturen gaan. We kijken daarbij vooral naar de beleidsdomeinen Binnenlands Bestuur en Financiën en Begroting.

3,7 miljard euro bedragen de middelen voor de algemene fondsen voor gemeenten en provincies dit jaar, een stijging met 261 miljoen euro (+7,65%). Traditioneel is die verhoging toe te schrijven aan het Gemeentefonds, dat ook deze keer met 3,5% stijgt. Voor 2020 bedraagt de basisdotatie van het Gemeentefonds dus 2,8 miljard euro, een stijging met 93,6 miljoen. Nieuw zijn de middelen voor de financiering van de helft van de responsabiliseringsbijdrage die gemeenten, OCMW's, AGB's, havenbedrijven, hulpverlenings- en politiezones, ziekenhuizen en welzijnsverenigingen verschuldigd zijn. Daarvoor trekt Vlaanderen in 2020 131 miljoen euro uit, een bedrag dat de komende tijd zal oplopen, net zoals de responsabiliseringsbijdragen zelf. De Vlaamse overheid erkent het pensioenprobleem van de lokale besturen en is dus bereid hiervoor belangrijke extra middelen uit te trekken. Besturen die geen responsabiliseringsbijdrage betalen, pakken wel naast deze extra middelen, net als de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Via de nieuwe financieringslijn voor open ruimte gaat er 31,2 miljoen euro naar de gemeenten. De verdeling gebeurt op basis van de open ruimte die gehanteerd wordt voor de verdeling van het Gemeentefonds voor het voorgaande jaar. Hiervoor telt de hoeveelheid open ruimte (bos, tuin en park, woeste gronden, gekadastrerde wateren, akkerland, grasland, recreatieterreinen en boomgaarden) die gemeenten hebben. Ook het bedrag hiervoor

zal de volgende jaren toenemen, tot 124 miljoen euro in 2024.

Bij het Gemeentefonds horen naast de basisdotatie ook nog enkele aanvullende dotaties. Die voor de dertien centrumsteden verhoogt met 3,5%, tot in totaal 162,3 miljoen euro. De aanvullende dotaties voor de Elia-compensa-

wordt. Nieuw op dit krediet zijn de middelen voor in totaal 4 miljoen euro voor de centrumfunctie als mobipunt voor Denderleeuw, Zottegem en Geraardsbergen en de toevoeging van Ninove aan de steden die kampen met grootstedelijke uitdagingen (naast Dilbeek, Halle en Vilvoorde).

3,7 miljard euro bedragen dit jaar de middelen voor de algemene fondsen voor gemeenten en provincies, een stijging met 261 miljoen euro (+7,65%).

tie (83 miljoen euro), de sectorale subsidies (131 miljoen euro) en de overname provinciale instellingen (24 miljoen euro) worden niet geïndexeerd. Ook de financieringslijn van de regularisatiepremie van de vroegere contingentgesco's wordt niet geïndexeerd en blijft steken op 333 miljoen euro.

Het krediet voor de ondersteuning van duurzame en creatieve steden vermindert met 2,9 miljoen euro tot 25,8 miljoen euro (-10%). Met dit krediet worden onder meer de subsidies gefinancierd voor het Kenniscentrum Vlaamse Steden, de Vlaamse Gemeenschapcommissie en projectsubsidies en de werkingskosten voor het Vlaamse Stedenbeleid. Dit krediet blijft ook niet gespaard van een generieke besparing van 6%, terwijl een eenmalige subsidie voor sociale infrastructuur in 2019 van 6 miljoen euro teruggedraaid

De generieke besparingen treffen ook het Investeringsfonds lokale besturen, dat vermindert met 2,2 miljoen euro tot 30,8 miljoen euro (-6,7%). Het Investeringsfonds bundelt drie financieringskanalen, namelijk het voormalige (federale) grotestedenbeleid, de subsidies voor stadsvernieuwing en het plattelandsfonds. De middelen die Vlaanderen uittrekt voor de ondersteuning van de lokale besturen vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur (uitbouw kenniscentrum, communicatie, kennisdeling) en de specifieke investeringssubsidies in het kader van erediensdiensten, herbestemmingen en crematoria blijven daarentegen nagenoeg gelijk (5,7 miljoen euro).

Audit Vlaanderen, de Vlaamse entiteit die de organisatiebeheersingssystemen bij de lokale besturen evalueert en de audits uitvoert voor de Vlaamse over-

Via de nieuwe financieringslijn voor open ruimte gaat er 31,2 miljoen euro naar de gemeenten. De verdeling gebeurt op basis van de hoeveelheid open ruimte (bos, tuin en park, woeste gronden, gekadastreerde wateren, akkerland, grasland, recreatieterreinen en boomgaarden) die gemeenten hebben.

LAVLAERIS

heid, ziet het krediet voor haar lonen licht stijgen tot 3,9 miljoen euro vanwege een verhoging van de zaterdag- en eindejaarstoelage (+0,3%). Het krediet voor de werkingskosten verlaagt dan weer door de combinatie van een niet-indexering en een besparing tot 2,9 miljoen euro (-0,8%).

Financiën en fiscaliteit

De Vlaamse overheid raamt de opbrengsten uit de onroerende voorheffing voor 2020 op 282 miljoen euro. Voor Vlaanderen zullen deze ontvangsten stijgen, omdat het belastingkrediet voor rechtspersonen (uitgezonderd voor materieel en outillage) wordt afgeschaft. Dat heeft geen gevolgen voor de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing, die geheven worden op de Vlaamse basisheffing. Gemeenten ondervinden wel de effecten van de blijvende Vlaamse vrijstelling van nieuwe investeringen in materieel en outillage. Gemeenten zullen daardoor steeds meer ontvangsten mislopen. De Vlaamse overheid raamt de gederfde ontvangsten uit materieel en outillage voor haar begroting op 52,8 miljoen euro, een stijging met 8,9% tegenover vorig jaar. Voor de gemeenten komt dat neer op zo'n 38,5 miljoen euro minder ontvangsten dit jaar. In 2014 haalden de gemeenten nog meer dan 200 miljoen euro uit deze post, een bedrag dat naarmate bedrijven meer in materieel en outillage investeren, uiteindelijk helemaal zal wegvallen.

Gemeenten werden tot 2015 gecompenseerd voor die gederfde ontvangsten. De Vlaamse regering schrapt die compensatie, maar bood aan een selectie van gemeenten een tijdelijke tegemoetkoming in ruil. Die tijdelijke tegemoetkoming, ten bedrage van 13,1 miljoen euro, vervalt in 2020. Het krediet met de compensaties voor gemeenten voor gederfde inkomsten ten gevolge van Vlaams fiscaal beleid bedraagt daardoor nog 16,4 miljoen euro (-44%). Momenteel krijgen gemeenten nog compensaties voor de verminderingen of vrijstellingen van de onroerende voorheffing voor energiezuinige woningen, verbouwingen winkelpanden en vervangbouw. De compensatie voor de minderinkomsten voor het verminderd OV-tarief op woningen die verhuurd worden aan SVK's, bedraagt 2,2 miljoen euro.

Vlaanderen raamt zijn ontvangsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting op 1,1 miljard euro, een stijging van 1,51% vanwege de inflatie. De impact van de vergroening van het wagenpark wordt geneutraliseerd door een stijging van het aantal auto's. Aangezien de gemeenten een elfde van de totale door Vlaanderen geïnde verkeersbelasting doorgestort krijgen, wordt verwacht dat de gemeentelijke opcentiemen ook met de inflatie stijgen.

De Vlaamse overheid nam in 2018 96,7 miljoen euro aan schulden over van de gemeenten die in 2019 fuseer-

den. In 2020 zal ze 9 miljoen euro van die schulden aflossen. Ook deze legislatuur zullen gemeenten die vrijwillig fusioneren, financieel ondersteund worden. De regeling daarvoor wordt in de loop van dit jaar uitgewerkt.

Andere beleidsdomeinen

De financiële stromen vanuit de Vlaamse overheid naar de lokale besturen beperken zich natuurlijk niet tot de bovenstaande beleidsdomeinen. Hier volgt een summier overzicht van belangrijke subsidies in de andere beleidsdomeinen. Het krediet voor de subsidiëring van de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties blijft nagenoeg gelijk op 122,1 miljoen euro. Vanuit Welzijn en Gezin zijn enkele grotere kredieten gedeeltelijk bestemd voor de lokale besturen: voor thuis- en ouderenzorgbeleid (218,6 miljoen euro), voor de klassieke en alternatieve financiering vanuit het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden, respectievelijk 763,7 miljoen euro (+2,3%) en 96,1 miljoen euro (-15,7%) en voor thuis- en gezinszorg (717,4 miljoen euro ofwel +1%). Voor de aanleg van bedrijventerreinen wordt 23 miljoen euro gereserveerd (+15%). De subsidies in uitvoering van de Vlaamse intersectorale akkoorden (VIA 3, 4 en 5) blijven gelijk, zijnde 29,6 miljoen euro. Daarnaast staat Vlaanderen in voor de uitbetaling van de lonen en de werkingsmiddelen van het gemeentelijk onderwijs. Uit de begroting is niet af te leiden hoeveel deze juist bedragen. Hetzelfde geldt voor de subsidies voor schoolinfrastructuur. ■

BEN GILOT IS VVSG-STAFMEDEWERKER FINANCIËN

Positief leiderschap: een must voor lokale besturen

Voor de kwaliteit, de werking en de toekomst van lokale besturen is positief leiderschap essentieel. Lokale besturen hebben positief ingestelde leidinggevenden en bij uitbreiding medewerkers nodig die zich met plezier elke dag inzetten in een team waar mensen elkaar aanspreken met respect en betrokkenheid. Zo ontstaat een positief klimaat met positieve relaties, positieve communicatie en positieve zingeving.

‘Ik vertrek bij mijn organisatie,’ zegt Evelyne (44), terwijl ze er nog geen jaar werkt en normaal weloverwogen beslissingen neemt. Maar ze houdt het niet meer vol, ze wil terug naar haar vorige baan, stafmedewerker bij een ander lokaal bestuur waar de werkom-

geving aanmoedigend en correct is. En Bjorn (36) heeft een mooi voorstel gekregen van een grote welzijnsorganisatie, dichterbij huis en met extra loopbaanmogelijkheden, maar beslist er niet op in te gaan. Hij is opgelucht: ‘Ik heb nu een pracht van een leiding-

gevende, iemand met een aanmoedigende, morele, duidelijke, doelgerichte en positieve ingesteldheid, die naar mij luistert, mij apprecieert, mij vrijheid geeft en ook concrete (soms ook negatieve) feedback geeft, waaruit ik steeds leer. Iemand die een visie heeft,

en eigenlijk in haar introversie toch heel inspirerend is.' Bjorn kent het belang van de leidinggevende, hij neemt geen risico op een minder goede leidinggevende, waarover hij blijkbaar hoort spreken bij vrienden.

Een leidinggevende is – naast diverse andere aspecten zoals cultuur, verloning, collega's en praktische omstandigheden – een doorslaggevende factor in een organisatie. De impact van een positieve, correcte, doel- en mensgerichte, professionele leidinggevende is heel groot. Voldoen aan deze verwachtingen is niet makkelijk, hoewel het vanuit medewerkersstandpunt heel simpel en duidelijk lijkt. Een leidinggevende moet tegenwoordig superman of supervrouw zijn, want naast alle inhoudelijke, klantgerichte, administratieve, organisatorische en wetgevende vaardigheden, hoort er nog een heel palet aan leidinggevende vaardigheden bij. Eerlijk, van de persoon in kwestie wordt heel veel verwacht. Hoe probeer je dan een positieve leidinggevende te zijn en te blijven? En wat is dat, positief leiderschap?

Positief leiderschap is een verzameling

Positief leiderschap is als begrip de laatste jaren populair geworden, het is een verzamelbegrip voor allerlei speciale inzichten en technieken die een bewezen positieve invloed hebben op het welbevinden van mensen in organisaties én – essentieel – op de prestaties die ze leveren. Het is dus niet alleen 'de zon doen schijnen', maar eveneens de donkere wolken die er soms zijn,

bespreken en kortaant handelen.

Een van de bekende inzichten op dit vlak is die van een mensgerichte benadering op sterktes. Deze benadering geeft aan dat je als leidinggevende primair kijkt naar wat medewerkers goed kunnen en waarbij ze zich in hun

element voelen. Binnen die gebieden stimuleer je hun ontwikkeling. Dit staat in tegenstelling tot de meer traditionele aanpak: kijken wat er niet goed loopt bij mensen en dat proberen te 'repareren'. Deze sterke-punten-aanpak leidt tot een hogere motivatie en tot (veel) betere resultaten dan de traditionele methodes.

Positief leiderschap steunt op andere leiderschapsvisies die ook gericht zijn op de sterkte van een mens: transformationeel leiderschap, authentiek leiderschap en situationeel leiderschap.

Transformationeel leiderschap

Een transformationeel leider inspireert omdat hij of zij het goede voorbeeld geeft en een toekomstbeeld kan schetsen dat mensen belangrijk vinden. Hij is geïnteresseerd in de in-

dividuele medewerker en geeft deze persoonlijke aandacht. Dat is een manier om het beste in ieder naar boven te halen. Ten slotte is de transformatieve leider ook iemand die medewerkers intellectueel stimuleert. De leider spoort zijn medewerkers voortdurend

aan om het beste van zichzelf te laten zien: via werkresultaten, de kwaliteit van het werk of contacten.

Authentiek leiderschap

Een authentieke leider ontwikkelt zelfinzicht en kijkt kritisch en constructief naar zichzelf. Hij kent zijn sterke en minder sterke kanten en weet wat hij belangrijk vindt, waar hij voor staat en hoe hij in de omgang met anderen is. Door open te staan voor samenwerking geeft de authentieke leider open en gebalanceerd aan wat zijn overtuigingen en verwachtingen zijn. Hij doet dit op een empathische wijze. Deze leider communiceert empathisch en eerlijk, staat open voor informatie en heeft een standpunt. Tegelijkertijd blijft hij ook open staan voor andere overtuigingen, en dat is van groot be-

Positief leiderschap is een verzamelbegrip voor inzichten en technieken die een positieve invloed hebben op het welbevinden van mensen in organisaties én op de prestaties die ze leveren.

De kracht van zelfsturende teams

In *De kracht van zelfsturende teams* vind je constructieve oplossingen voor de stijgende werkdruk bij je gemeente of stad. Een van de belangrijkste oorzaken van die stijgende werkdruk is de organisatiewijze die dikwijls niet aangepast is aan de hedendaagse omstandigheden. Voor een innovatieve arbeidsorganisatie en zelfsturende teams zijn klantgerichte organisatie, minimale hiërarchie, vereenvoudigde procedures, sterk leiderschap en beter leren essentiële elementen. Laat je meenemen in een veranderingsproces. In samenwerking met Ginkgo Consulting, een adviesbureau specifiek gericht op het ondersteunen van organisaties met een maatschappelijke rol.

De kracht van zelfsturende teams | Auteurs: Daan Sorgeloos, Guido Maes, Toon Torbeyns, Carla Arp | Prijs: 49 euro | Bestellen via www.politeia.be of info@politeia.be

lang. Ten slotte stuurt een authentieke leider niet alleen op resultaat, hij baseert zich ook op zijn eigen morele en ethische overtuigingen en normen.

Situationeel leiderschap

Situationeel leiderschap geeft weer dat de leidinggevende zich aanpast aan een situatie: enerzijds de competenties van de medewerker, anderzijds diens betrokkenheid en motivatie. Deze leidinggevende kan medewerkers leiden en begeleiden in de strikte zin, handig bij medewerkers met weinig competenties, maar veel motivatie en talent om te leren. Anderzijds zal deze leidinggevende bij mensen met veel competenties én motivatie vlot delegeren: het kader schetsen, loslaten, van op de zijlijn opvolgen en vertrouwen geven.

Als de medewerker weinig tot matige competenties heeft én zijn betrokkenheid en motivatie laag zijn, dan is een sterk coachende of begeleidende stijl essentieel. Als een medewerker juist al veel weet, maar ups en downs heeft in zijn betrokkenheid en motivatie, dan is een steunende stijl aangewezen.

Positief leiderschap haalbaar?

Een positief leider zijn, het is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Het is makkelijk om te vertellen dat je én een transformatie-leider moet zijn én moet inhaken op de sterktes van mensen. Het echt doen is wat anders. Het dagelijkse werkleven is immers al druk genoeg en vraagt een duizendpootmentaliteit, want je bent niet alleen leider, maar

ook nog mee-helper, managementlid en kwaliteitszorgcoördinator. Alle begrip en respect voor het 'vallen en opstaan' als positieve leider. Leiden is niet evident, maar wel noodzakelijk met alle huidige veranderingen in organisaties, de moeilijke arbeidsmarkt, de constante besparingen en de veranderingen in de wetgeving. Positief leiderschap is niet altijd makkelijk, soms (heel) moeilijk, maar wel een 'must'. ■

ANN MOREELS IS ORGANISATIEPSYCHOLOGE
KAREN SARENS IS SECTORCONSULENTE DIVERSCITY

Telkens vier dagen in februari en maart 2020
Werktafels leiderschap 2020
www.diverscity.be > ondersteuning > hrm-werktafels > leiderschap-2020

Valorisatie van publiek vastgoed

We ondersteunen lokale besturen bij het **valoriseren of opnieuw invullen van hun vastgoed of terreinen.**

- leeggekomen sporthallen, zwembaden, gemeentehuizen, pastorijen, kastelen, bibliotheken of zelfs percelen landbouwgrond
- verkoop of op het herinvullen door een uitbater via een zakelijk recht zoals een concessie of erfpacht
- unieke aanpak, met een aantoonbare financiële en/of maatschappelijke meerwaarde voor de lokale besturen

Financiële expertise bij gebiedsontwikkelingen

Haalbaarheidsstudies en visieontwikkelingen voor ruimtelijke ontwikkelingen in samenwerking met met stedenbouwkundigen, architecten, mobiliteitsdeskundigen, enz...

Gedelegeerd ontwikkelen van gebieden

Projectleider voor **gebiedsontwikkelingen** voor **private** en **publieke** partijen.

Al of niet in overleg met een lokaal bestuur, werken we tezamen met meerdere private mede-eigenaren binnen een gebied aan de planvorming voor een **herontwikkeling** ervan. Na consensus omtrent een nieuw plan, zoeken we namens de eigenaren een projectontwikkelaar voor de realisatie.

Kernversterking

Ondersteunen van verschillende lokale besturen bij het **ontwikkelen en implementeren van visies voor hun handelskernen.**

- Bedenken en ontwikkelen subsidie-reglementen, ruimtelijke verbeteringen, communicatiemiddelen, evenementenkalenders, kennisbijeenkomsten voor handelaars, enz.
- Helpen bij de versterking van de interne organisatie en de samenwerking tussen de gemeentebesturen en handelaars.

value partners
urban development

www.valuepartners.be

Value partners biedt ondersteuning bij het valoriseren en herbestemmen van gebieden en gebouwen.

Uitbreidingstraat 84, 2600 Antwerpen

Een op de vijf Vlamingen heeft eigen lokale ombudsman/vrouw

2019 was het jaar waarin meer en meer Vlaamse lokale besturen de waarde inzagen van een lokale ombudsdienst. Sommige steden hebben al jaren een eigen ombudspersoon. Sinds 2018 en vooral 2019 is er een nieuwe trend: in één jaar tijd besloten maar liefst tien Vlaamse lokale besturen om de Vlaamse Ombudsman aan te wijzen als hun eigen Lokale Ombudsman. Zo kan ondertussen nu al een op de vijf Vlamingen terecht bij een eigen lokale ombudspersoon.

First things first. Het Decreet Lokaal Bestuur schrijft voor dat alle lokale besturen – de volle honderd procent dus – een systeem voor klachtenbehandeling organiseren. Een geheel nieuwe vereiste is dat het lokale bestuur daarover voortaan ook jaarlijks moet rapporteren aan de gemeenteraad en aan de raad voor maatschappelijk welzijn. Zo krijgt het lokale klachtenbeeld een meer publiek karakter. Zo'n rapport kan aanbevelingen formuleren voor betere dienstverlening. Op die manier helpen klachten bij het verbeteren van de kwaliteit van de lokale dienstverlening. De Vlaamse Ombudsman werkte twaalf aanbevelingen uit die de lokale besturen kunnen gebruiken als leidraad bij de rapportage.

Lokaal ombudswerk

In het verlengde van hun systeem voor klachtenbehandeling kunnen lokale besturen ook een lokale ombudsdienst oprichten. Ze hebben daarbij verschillende keuzes. Ofwel doen ze dat via een onafhankelijke ombudspersoon in eigen huis. Dat zie je vooral bij steden zoals Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven, Sint-Niklaas in Vlaanderen en Elsene en Schaarbeek in het Brussels. Ofwel kunnen ze extern aankloppen bij een intercommunale of bij de Lokale Kamer van Vlaams Ombudsman Bart Weekers. Elk van die organisatievormen van lokaal ombudswerk is op die manier een garantie aan de inwo-

ners: wie niet tevreden is na de eerste lijnsklachtenbehandeling binnen het lokale bestuur zelf, kan een onafhankelijke ombudsman de klachten nog eens extra laten bekijken. Elk van die lokale ombudsdiensten werkt volgens dezelfde basisprincipes: de dienst opent een onderzoek naar de klacht, bemiddelt tussen burger en lokale overheid en probeert de standpunten te verzoenen.

Vlamingen of ruim een op de vijf genieten van lokaal ombudswerk.

Wonen en mobiliteit

In het voorjaar van 2019 bracht de Vlaamse Ombudsman een eerste jaarverslag uit over de klachten over Kortrijk in 2018. Daarin kwamen de thema's inburgering, ruimtelijke ordening, openbaar domein en parke-

Door nog meer lokale besturen te overtuigen van de voordelen van een lokale ombudsdienst hoopt de Vlaamse Ombudsman de onvrede van burgers samen te kunnen oplossen.

Een op de vijf

Kortrijk sloot in 2018 als eerste lokaal bestuur een overeenkomst af met de Vlaamse Ombudsman. In 2019 zijn ook Pelt, Sint-Truiden, Opwijk, Halle, Kortenberg, Sint-Pieters-Leeuw, Beerse, Boutersem en Oudsbergen gevolgd. Daardoor kunnen al ruim 300.000 Vlamingen een beroep doen op de Vlaamse Ombudsman in tien gemeenten. De besturen zijn als eerste gratis aangesloten voor drie jaar, daarna volgt na evaluatie een prijsmodel. Vlaams-Brabant is met vijf aangesloten besturen de beste leerling van de klas. Opgeteld met de bestaande ombudsdiensten kunnen nu zo'n 1,4 miljoen

ren, riolering en water en sociale huur aan bod. Een bijzonder thema was het heikele onderwerp van het gescheiden sportaanbod voor mannen en vrouwen.

Het klachtenbeeld 2019 van de aangesloten gemeenten toont dat vooral (sociaal) wonen en mobiliteit inwoners van lokale besturen bezighouden. In Kortrijk en andere steden doken in sommige gevallen ook problemen op bij het parkeren via sms. Daardoor kreeg een aantal sms-parkeerders een boete. De Vlaamse Ombudsman opende een onderzoek en maakte het rapport 'Bescherming sms-parkeerders moet beter' (zie kader).

Bescherming sms-parkeerder moet beter

In heel wat steden kun je met sms parkeren. In Kortrijk, maar ook in andere steden, doken problemen op bij het aanvragen van een parkeerticket via sms. Wie een sms stuurt om de parkeertijd te starten, riskeert dat deze niet wordt geregistreerd. Daardoor kregen sms-parkeerders soms een parkeerboete. De Vlaamse Ombudsdienst opende een onderzoek en maakte het rapport *Bescherming sms-parkeerder moet beter* op met een aantal aanbevelingen.

In het rapport stelt de ombudsman vast dat de sms-parkeerder onvoldoende gewaarschuwd wordt dat een sms naar 4411 kan uitdraaien op een gebruikersfout en dus op een parkeerboete. Daarom vraagt de ombudsman betere informatieverstrekking via de parkeerpalen en website. Een tweede aanbeveling pleit ervoor dat sms-parkeerders steeds een gratis reply-sms ontvangen wanneer hun aangevraagde parkersessie niet werkt. Ten slotte zouden de steden en gemeenten, eventueel in samenwerking met de Vlaamse overheid, een eigen uniek sms-nummer kunnen ontwikkelen, naar het voorbeeld van het 4884-nummer bij De Lijn. De ombudsman zal hierop terugkomen in het voorjaar van 2020 bij de publicatie van het jaarverslag.

onvrede van burgers samen te kunnen oplossen. De Vlaamse Ombudsdienst zoekt samen met lokale besturen naar oplossingen en deelt deze met andere lokale besturen.

Helikopterzicht

De voorbije jaren heeft Vlaanderen verschillende bevoegdheden gedelegeerd naar de lokale besturen. Ook de Beleidsnota Binnenlands Bestuur 2019-2014 geeft hun meer autonomie. De Vlaamse Ombudsdienst behandelt al lang klachten in tweede lijn die te maken hebben met deze Vlaamse bevoegdheden. De aangesloten besturen mogen dus rekenen op de expertise van de ombudsdienst. Op verschillende domeinen zijn zowel de lokale besturen als Vlaanderen bevoegd.

Ook daar bewijst de Vlaamse Ombudsdienst zijn waarde en verbindt hij beide overheden om geschillen op te lossen. Lokale besturen kunnen er ook terecht voor klachten in verband met de deontologische code en de klokkenluidersregeling. Tot slot heeft de Vlaamse Ombudsdienst een helikopterzicht op het klachtenbeeld in Vlaanderen en kan hij zo makkelijk oplossingen delen tussen de verschillende lokale besturen. ■

GERT VAN TITTELBOOM IS ONDERZOEKER BIJ DE VLAAMSE OMBUDSDIENST

Surf naar www.vlaamseombudsdienst.be voor meer informatie (klik door naar 'Lokaal') of mail naar lokalekamer@vlaamseombudsdienst.be.

Olievlek

Steeds meer lokale besturen tonen interesse voor samenwerking met de Vlaamse Ombudsdienst. Vaak geldt het olievlekprincipe. Gemeenten die grenzen aan een aangesloten gemeente en ermee samenwerken, nemen contact op met de Vlaamse Ombudsdienst. Deze mond-tot-mondreclame werkt uitstekend. Door nog meer lokale besturen te overtuigen van de voordelen van een lokale ombudsdienst hoopt de Vlaamse Ombudsman de

Handleiding voor klachtenrapport op gemeenteraad

Het Vlaams Bestuursdecreet regelt dat de centrale Vlaamse overheidsdiensten (denk aan De Lijn, de VDAB of de Vlaamse Belastingdienst) jaarlijks publiek verslag uitbrengen van hun klachtenbehandeling via de Vlaamse Ombudsman (artikel II.87).

Dit inspireerde het Decreet Lokaal Bestuur (artikel 303, § 3). Vanaf dit jaar wordt ook op het lokale niveau het eigen klachtenverslag jaarlijks openbaar besproken op de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn.

De Vlaamse ombudsman bundelt twaalf kwaliteitskenmerken voor sterk en bemiddelingsgericht klachtenmanagement, dat optimaal oplossingen biedt en daar ook lessen uit trekt om de dienstverlening structureel te verbeteren. Algemeen directeurs kunnen de twaalf aanbevelingen als leidraad gebruiken voor de organisatie van het klachtenmanagement en de jaarlijkse rapportage. De leidraad formuleert aanbevelingen in verband met drie aandachtspunten: het ontvangen van klachten, het behandelen van de klachten en de lessen die een lokaal bestuur daaruit kan trekken. De leidraad is beschikbaar op de website www.vlaamseombudsdienst.be.

De adviesraden heruitgevonden

BART VAN DER MOELEN

De gemeentelijke adviesraden zijn aan vernieuwing toe, dat hoor je bij veel besturen. Maar vernieuwen is makkelijker gezegd dan gedaan. Hoe maak je komaf met de vaak wat oubollige, formele en verkokerde manier van werken? Hoe zorg je ervoor dat meer inwoners een stem krijgen, ook al is het maar tijdelijk of voor een welbepaald adviestraject? Herentals en Menen verlaten de geijkte paden met een nieuw model.

Het nieuwe stadsbestuur en de administratie van Herentals wilden in de nieuwe legislatuur volop de kaart trekken van een andere participatie en adviesverlening. De conclusie van een analyse van de vroegere aanpak was niet echt verrassend maar wel zeer duidelijk: de manier waarop adviezen aan het stadsbestuur tot stand komen, beantwoordt niet meer aan de behoeften van de samenleving. Nick Verhoeven, sectormanager vrije tijd: 'De klassieke raden werken sterk geïnstitutionaliseerd. Er is een algemene vergadering, een voorzitter, een ondervoorzitter, vaste leden brengen een officieel advies uit, er zijn vaste vergaderdata enzovoort. Mensen die misschien maar vluchtig of kortstondig advies willen verlenen over een specifiek thema dat hen interesseert, komen er niet in. De meeste adviesraden werken ook domeinspecifiek. Enkel de jeugd- en de seniorenraad kijken

regelmatig over het muurtje, de andere raden geven een zeer verkokerd advies. Bovendien is de lokale autonomie, door het opheffen van een hoop sectorale verplichtingen, groter dan ooit. Goede adviesverlening aan het bestuur, meer participatie van meer inwoners wint dus aan belang.' Die overwegingen kregen een verlengstuk in het nieuwe bestuursakkoord van de stad. Naast het aanwerven van een participatieambtenaar gaf de nieuwe ploeg te kennen de adviesverlening grondig te willen bekijken, vertrekkend van een wit blad en in een participatief traject onder begeleiding van een externe partner. In 2019 moest het gebeuren, om begin 2020 met de nieuwe structuur van start te gaan. Intussen zijn alle dertien Herentalse adviesraden opgehouden te bestaan. Het bestuur zal in februari een eerste adviesvraag voorleggen aan de drie strategische ateliers die worden opgericht.

Drie strategische ateliers

Herentals ging voor het uittekenen van de nieuwe adviesverlening in zee met VormingPlus Kempen. Alle bestaande adviesraden en geïnteresseerde burgers werden bij het traject betrokken. Dat resulteerde in een voorstel van nieuwe adviesstructuur, gebaseerd op een model van De Wakkere Burger. In de nieuwe structuur staan drie strategische ateliers centraal: stadsontwikkeling, zorg en welzijn, vrije tijd. Nick Verhoeven: 'Die ateliers geven zelf geen advies, ze organiseren het. Komt er een adviesvraag van het bestuur, het middenveld of een burger, dan tekent het strategisch atelier een traject op maat uit. Het gaat na wie erbij betrokken moet worden, spreekt verenigingen en geïnteresseerde burgers aan om deel te nemen, het maakt mensen warm. Het atelier organiseert het hele proces dat, afhankelijk van het onderwerp, enkele weken kan lopen, maar even-

Nick Verhoeven:
‘We willen zo weinig mogelijk formele, geïnstitutionaliseerde processen. We willen zoveel mogelijk burgers eenvoudig laten instappen zonder lange procedures.’

goed enkele maanden of een jaar. Het kan verschillende vormen aannemen: een werkgroep, een burgerplatform, een publiek forum, een enquête. Het strategisch atelier bekijkt telkens welke formule het geschiktst is. Het houdt ook een oog op de kwaliteit van het advies: als blijkt dat dit bijvoorbeeld te eenzijdig vanuit het standpunt van een vereniging is geschreven en te weinig rekening houdt met de niet-georganiseerde inwoners, proberen we het te versterken. De stad zorgt voor financiële, logistieke en administratieve ondersteuning van de adviestrajecten.’

Elk strategisch atelier zal uit een twaalfal leden bestaan, brugfiguren die weten wat er leeft in de stad en die nadenken over hoe een adviesvraag het best wordt aangepakt. Bij de opstart van de nieuwe werking heeft het stadsbestuur beslist de brug te slaan naar de vroegere adviesraden. Die kunnen allemaal iemand afvaardigen in een strategisch atelier, maar er is ook een oproep gedaan naar burgers om in te stappen. De drie ateliers zijn geënt op

de drie grote sectoren in de gemeentelijke organisatie – stadsontwikkeling, zorg en welzijn, vrije tijd – en ook de sectormanagers zullen in de respectieve ateliers zetelen als brugfiguur met het bestuur, als expert in het vakgebied en om de ondersteuning vanuit de stad te stroomlijnen. Met de participatie-ambtenaar kan eventueel een tweede expert toetreden, als het strategisch atelier dat wenst.

Vooral ad-hoctrajecten

Ook de adviesraden die decretaal verplicht zijn, zoals de gecoro of de jeugd-raad, worden in het nieuwe model gebracht. Dat worden werkgroepen die ook door een strategisch atelier worden begeleid. Nick Verhoeven: ‘Er zijn ook vragen van het bestuur waarover steeds dezelfde mensen advies zullen uitbrengen. Als er bijvoorbeeld een nieuw reglement komt over de verhuur van sportaccommodatie, dan is het logisch dat de sportverenigingen erbij betrokken worden. Het strategisch atelier kan in dat geval beslissen een werkgroep op te richten waarin die verenigingen zetelen, naast de individuele jogger. Maar de verplichte en de vaste werkgroepen willen we tot het minimum beperken. We willen vooral ad-hoctrajecten met ad-hocadviesraden. We willen zo weinig mogelijk formele, geïnstitutionaliseerde processen. We willen zoveel mogelijk burgers eenvoudig laten instappen zonder lange procedures en zonder dat ze lid hoeven te worden van een sterk geïnstitutionaliseerd orgaan.’

Cultuurforum vervangt cultuurraad

Menen heeft in 2019 werk gemaakt van een iets bescheidener traject, in die zin dat het (voorlopig) is beperkt tot de cultuur- en de bibliotheekraad. Onder begeleiding van Levuur en in samenspraak met beide raden, het cultuurcentrum en geïnteresseerde inwoners is een nieuw adviesmodel uitgetekend. Schepen Griet Vanryckegem, bevoegd voor cultuur: ‘We hebben de cultuurraad vervangen door een cultuurfo-

rum. Van dat forum maken vijf werkgroepen deel uit. Elke werkgroep buigt zich over een van de vijf thema’s die in de loop van het participatieproces zijn geselecteerd: de bibliotheek als open huis; cultuur in de buurt; optimale ondersteuning voor onze verenigingen; toegankelijk culturaanbod voor iedereen; cultuurkalender en communicatie. De werkgroep cultuur in de buurt bijvoorbeeld wil met kleine projectsubsidies inwoners aanmoedigen om cultuur naar hun wijk te brengen. De werkgroep cultuurkalender wil werken aan een betere afstemming van de kalenders van de verenigingen onderling en met die van de stad. In de werkgroepen is iedereen altijd welkom. Om inwoners warm te maken hebben we voor jonge, frisse communicatie gekozen, ook via sociale media. Mensen waarvan we dachten dat ze een waardevolle inbreng konden hebben, werden persoonlijk aangesproken. Ook de mond-tot-mondcommunicatie heeft haar werk gedaan. De werkgroepen zullen korte trajecten proberen te lopen. De bijeenkomsten zijn geen formele vergaderingen met voorzitter en ondervoorzitter, maar dynamische werkmomenten waar iedereen ideeën kan aanbrengen en waar open wordt gediscussieerd. In elke werkgroep zetelt een medewerker van de stad, die de verslaggeving verzorgt en de link met de diensten legt. Ik heb de indruk dat het enthousiasme om deel te nemen groot is, ook bij mensen die vroeger nooit in een van de adviesraden zetelden. Een engagement dat tijdelijk kan zijn of beperkt tot een welbepaald onderwerp, spreekt aan.’

Dynamiek vasthouden

Een helikoptergroep ondersteunt de werkgroepen, bewaakt de agenda, houdt in de gaten wanneer ze samenkomen, wanneer het stadsbestuur een advies nodig heeft, welk advies wanneer naar het college of de gemeenteraad moet. Ze bestaat uit een achttal mensen, gekozen door het cultuurforum. Dat forum doet dienst als een

Griet Vanryckegem:
‘Ik heb de indruk dat het enthousiasme om deel te nemen groot is, ook bij mensen die vroeger nooit in een van de adviesraden zetelden.’

soort algemene vergadering van de werkgroepen en de helikoptergroep. ‘In maart is ons volgende cultuurforum,’ zegt schepen Griet Vanryckegem. ‘De werkgroepen lichten daar hun activiteiten van de voorbije maanden toe en leggen er ook de adviezen voor die ze hebben voorbereid. Als het forum die adviezen goedkeurt, worden ze aan het stadsbestuur overgemaakt. We zijn pas gestart, het wordt zonder twijfel een proces van vallen en opstaan. Ik vreesde aanvankelijk een beetje dat de negatieve stemmen de overhand zouden nemen en dat mensen niet uit hun kot zouden komen, maar er was meteen een positieve dynamiek. Deelnemers hebben het ge-

voel dat ze de werking zelf in handen mogen nemen, dat niet alles is voorgelast door een cultuurbeleidscoördinator of de schepen. Het zal erop aankomen die dynamiek vast te houden door open te blijven uitnodigen voor de werkgroepen, door bijvoorbeeld ook naar de deelgemeenten te gaan voor bepaalde thema’s. We moeten absoluut vermijden dat we over enkele jaren weer uitkomen bij vaste, gesloten werkgroepen.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Omdat **onze cohesie** bijdraagt aan **ieders welzijn...**

Omdat wij de partner zijn die complementaire disciplines verenigt en waakt over gezondheid en veiligheid op het werk.

- Gezondheidstoezicht**
- Veilig aan het werk**
- Psychosociale aspecten**
- Leadership, management**

...verandert **spmt arista** van naam en wordt: **cohezio**

Samen, omdat welzijn belangrijk is

Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk
Bischoffsheimlaan 1-8 • 1000 Brussel • T. +32 (0)2 533 74 11 • info@cohezio.be • www.cohezio.be

Volgens professor **Wim Van Lancker** moet de welvaartsstaat aangepast worden aan een andere samenleving, gekenmerkt door vergrijzing, migratie en een andere arbeidsmarkt. 'Een maatschappij zonder armoede is misschien mogelijk, maar dan moet de overheid een visie hebben op armoedebestrijding. En dat is nu niet de prioriteit van het beleid.'

Wim Van Lancker studeerde eerst informatica en dan sociale wetenschappen. In 2014 verdedigde hij zijn doctoraat. Zijn onderzoek focust onder meer op de welvaartsstaat, kinderarmoede en de notie van persoonlijke verantwoordelijkheid in het sociaal beleid.

In theorie is een samenleving zonder armoede mogelijk, maar er zullen altijd mensen pech hebben, er zal altijd een zekere werkloosheid bestaan. Toch zou een samenleving met weinig armoede het streefdoel van een rijke samenleving kunnen zijn. Maar dat is nu minder en minder het geval. **Individueel zijn mensen zeer bereid tot helpen en tot solidariteit, maar het beleid toont minder ambitie.** De Vlaamse regering heeft geen becijferde doelstellingen meer, er is geen politiek draagvlak meer om de armoede te bestrijden.'

'Een buurt met sociale cohesie is mooi om na te streven, maar het vervangt de sociale zekerheid niet. In de welvaartsstaat hoefde je niet individueel te beslissen of je iemand wilde helpen. Als je dat aan de buurt overlaat, geef je burgers de verantwoordelijkheid, terwijl ze niet altijd zin hebben om solidair te zijn met hun luie of vuile buurman. Bovendien zie je dat het vrijwilligerswerk beter uitgebouwd is in een welvaartsamenleving dan in een meer ongelijke maatschappij. Mensen met een stabiel inkomen zijn meer bereid iets voor anderen te doen. Ouderen een genereus pensioen bieden waardoor zij anderen kunnen helpen en vrijwilligerswerk kunnen doen, werkt ook. Want als ouderen dagelijks strijd moeten voeren om te overleven, dan wordt hun mentale ruimte kleiner en vermindert hun animo om anderen te helpen. En of je dit **de vermaatschappelijking van de zorg noemt, de participatiesamenleving of de big society, het draait ook om kostenbesparing, omdat we de vergrijzing en de groeiende vraag naar zorg moeten betalen.** Maar deze oplossing geeft geen beter resultaat. Het is in elk geval slechter voor bepaalde groepen zoals nieuwkomers, want hun netwerk is kleiner en er zijn culturele kloven. Het is maar de vraag of zij adequaat geholpen zullen worden als ze terug moeten vallen op de buurt. **De vergrijzing houdt nog dertig tot veertig jaar aan. We kunnen nu niet alleen ad hoc een pleister**

op de wonde blijven leggen in de hoop dat ze niet ettert. We hebben een globaal plan voor de toekomst nodig, een langetermijnvisie.'

'De welvaartsstaat ontstond na de Tweede Wereldoorlog en streefde volledige tewerkstelling van mannen na. Het systeem heeft goed gewerkt, alleen is onze samenleving compleet veranderd. Hoe kun je de welvaartsstaat in het algemeen en de sociale zekerheid in het bijzonder performant doen werken in een samenleving die gekenmerkt wordt door vergrijzing, immigratie en een andere arbeidsmarkt? Hoe moet je dat stelsel financieren? Politici zijn bezig op de korte termijn, niet op de lange termijn, ze hebben geen visie over waar we met deze samenleving naartoe willen.'

'De sociale zekerheid en de fiscaliteit zijn in dit land zo complex dat niemand ze begrijpt. Het hoeft niet simpel te zijn, maar het zou wel een systeem met visie moeten zijn. Niemand lijkt er mee bezig, naar academici wordt zelden geluisterd en topambtenaren mogen niet zeggen wanneer het beleid in de fout gaat.'

'Op het vlak van de sociale zekerheid en de grote beleidsambities zijn de lokale besturen niet aan zet, ze kunnen per definitie niets aan de armoedecijfers veranderen, want hun rol in verband met sociale zekerheid, arbeid en gezondheidszorg is beperkt. Ze hebben wel veel hefboomen in handen om **de pijn te verzachten, de directe noden te detecteren, preventief op te treden, mensen te begeleiden. Dat is de rol van een lokaal bestuur.** In het regeerakkoord staat als nieuwigheid dat er meer ingezet zal worden op brugfiguren, gezinscoaches of hoe je deze maatschappelijk werkers ook wilt noemen. Het lokale niveau krijgt hierbij een belangrijke regiefunctie. Het nieuwe is dat dit op Vlaams niveau wordt gepropageerd in de strijd tegen de armoede. We testen nu in Kortrijk een heel specifieke vorm van outreachend casema-

**Politieke keuzes
doen er echt toe**

nagement uit. Eén coach per twaalf gezinnen klinkt aantrekkelijk, dat betekent zeer intensieve begeleiding, ook in het weekend. Maar wie op de wachtlijst voor een sociale woning staat, blijft wel op die wachtlijst staan. De dienstverlening kan verbeteren, maar de woning niet per se. Dit gaat ook op voor het inkomen. Hoe goed zo'n coach ook werkt, het inkomen zal niet verhogen. Maar de coaches detecteren meer, ze maken de rechten beter toegankelijk, de kinderen worden beter geholpen, het hele gezin krijgt toegang tot de juiste dienstverlening. Ook de organisaties gaan beter werken, normaal werkt ieder in zijn eigen winkel, mensen moeten naar hen toe komen. Nu wordt de organisatie geconfronteerd met wat ze niet zo goed doet. Zo'n coach is een luis in de pels. Als hij de drempels zichtbaar maakt, kan een OCMW die wegwerken. Maar wil zo'n organisatie dat wel? En welk mandaat heeft zo iemand? Hoeveel tijd, middelen mag zo iemand spenderen en wie stuurt hem aan? Het is jammer, maar dit zal de armoede niet de wereld uit helpen. Je botst op de limieten van een lokale overheid. Er moeten veel voorwaarden worden vervuld voor het een succes wordt. **Als de Vlaamse overheid het serieus meent, moet er boter bij de vis komen, anders blijft het de dood in de pot.'**

'Het structurele beleid op Vlaams en federaal niveau is cruciaal. Als alles meezit, heb je meer te verdelen, maar au fond moet ook dan het beleid anders zijn. De armoede wordt door veel factoren beïnvloed. Maar zolang er geen

beleid wordt gevoerd, dalen de armoedecijfers niet, zelfs niet bij hoogconjunctuur. Dat weten we, we moeten keuzes maken, anders gaan er dingen etteren.'

'Armen hebben weinig invloed. **Er zijn veel minder boeren dan armen, maar toch hebben boeren meer invloed.** Bovendien is armoedebeleid een moeilijke zaak en het vergt ook complex beleid, tegelijkertijd op fiscaliteit, subsidies, sociale zekerheid, arbeidsmarkt, kinderopvang maar ook huisvesting.'

'Op lokaal vlak is er een kloof tussen droom en daad. Zonder structurele middelen kun je niets doen. Toch zal de verandering van beneden moeten komen. De prioriteiten en ambities zullen bottom-up moeten groeien. Het is de enige optie voor verandering. Zo kan kinderopvang helpen tegen armoede. Maar helaas maken de lage inkomens er minder gebruik van dan de hoge inkomens. Een lokaal bestuur kan dan een verschil betekenen door ervoor te zorgen dat nieuwe plaatsen in armere wijken bijkomen. Dat is langetermijnbeleid. Een lokaal bestuur kan ook meer activeren, mensen trainen of als artikel 60'er laten werken, of via wijkwerking. Of een lokaal bestuur structureel een verschil kan maken, is een politieke keuze. Dit geldt ook voor de sociale huisvesting: op dat vlak kan de ambitie van een lokaal bestuur veel bereiken. Politieke keuzes doen er echt toe.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

20 wensen

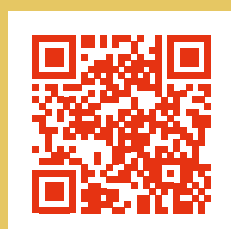

voor 2020

Wat mogen we jou en alle lokale besturen wensen voor 2020? Niemand die dat beter kan verwoorden dan onze leden en partners zelf. Ontdek het in deze video met jullie in de hoofdrol. Ook in 2020 helpt de VVSG jullie graag om deze wensen samen te realiseren. Het wordt sowieso een jaar boordevol inspirerend #lokaalDNA!

https://youtu.be/13oQ4Zsrs_A

Als kennisdeler versterkt, ondersteunt en informeert de VVSG lokale bestuurders en medewerkers van steden en gemeenten. Op deze jaarkalender staat een kleine greep van onze evenementen, opleidingen, rondetafels of lerende netwerken. Het aanbod groeit dagelijks, kijk dus regelmatig op vvsq.be/opleidingen

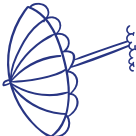

JANUARI							FEBRUARI							MAART							APRIL							MEI							JUNI							
ma	di	wo	do	vr	za	zo	ma	di	wo	do	vr	za	zo	ma	di	wo	do	vr	za	zo	ma	di	wo	do	vr	za	zo	ma	di	wo	do	vr	za	zo	ma	di	wo	do	vr	za	zo	
		1	2	3	4	5				6	7	8	9	2			4	5	6	7	8								1	2	3	4	5	6	7							
		Nieuwjaar								Kunst in opdracht							Slim geregeld																									
		Horeca-beleid								11 Voedselplaat																																
										13 AGB of niet?																																

JULI

ma	di	wo	do	vr	za	zo
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

AUGUSTUS

ma	di	wo	do	vr	za	zo
					1	2
				7	8	9
			13	14	15	16
			20	21	22	23
			27	28	29	30

SEPTEMBER

ma	di	wo	do	vr	za	zo
	1	2	3	4	5	6
	8	9	10	11	12	13
	15	16	17	18	19	20
	22	23	24	25	26	27
	29	30				

OKTOBER

ma	di	wo	do	vr	za	zo
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	
30						

NOVEMBER

ma	di	wo	do	vr	za	zo
						1
				6	7	8
			12	13	14	15
			19	20	21	22
			26	27	28	29

DECEMBER

ma	di	wo	do	vr	za	zo
	1	2	3	4	5	6
	8	9	10	11	12	13
	15	16	17	18	19	20
	22	23	24	25	26	27
	29	30	31			

CHECK REGELMATIG
wvsg.be/opleidingen

Wij verbinden ook jouw gemeente in ...

Van Tim tot Ann: elke dag verbinden onze medewerkers iedereen in Vlaanderen met elkaar. Ze brengen nutsvoorzieningen tot in elke stad of gemeente, ook die van jou. Ook in 2020 gaan we vol enthousiasme voor jouw inwoners aan de slag.

Onze beste wensen en tot in het nieuwe jaar!

fluvius.
Tot bij u

DANIEL GEERMEETS

DANIEL GEERMEETS

Het Predikheren, een plaats om op verhaal te komen

Sinds het Predikheren begin september in Mechelen opende, is het maandelijks aantal bezoekers van 20.000 naar 30.000 gestegen. Dat is onder meer te danken aan de prachtige restauratie van de oude abdij die de grootste huiskamer van Mechelen en omstreken is geworden. Deze bibliotheek zet aan tot beleving, ontmoeting en verdieping.

Het barokke Predikherenklooster kent een bewogen geschiedenis die sporen nagelaten heeft in het gebouw.

Toen architecte Mechthild Stuhlmacher in 2010 als medeontwerper was gekozen voor de restauratie van het Predikherenklooster bedankte ze het college van burgemeester en schepenen, omdat dit gebouw veertig jaar leeg had gestaan en zo verkommerd was. Ze wilde de geschiedenis niet verstoppen, maar vertellen in de restauratie. Het klooster werd gebouwd tussen 1652 en 1734, na de Franse Revolutie werd het geconfisqueerd en kreeg het een militaire functie als hospitaal of kazerne. In 1975 kocht de stad het gebouw van het leger, vier jaar later werd het officieel een monument, maar de volksmond noemde het een stadskanker. Veel mensen drongen er ooit naar binnen om er foto's van de ruïnes te maken.

Vier maanden na de opening is het nu een uitgelezen plek voor trouwfoto's, de kinderen komen er in Kinderstad naar Sinterklaas, jongeren zitten er te studeren. Voor directeur van het autonoom gemeentebedrijf Roel Van den Bril is het Predikheren een huiskamer waar je naartoe komt voor beleving, ontmoeting en verdieping. Dat laatste vind je vooral terug in de oude kloosterbibliotheek, een magische plek waar de predikheren driehonderd jaar geleden al net zoals de jongeren van nu studeerden in alle stilte en rust. Een hele leuke plaats om mensen te ontmoeten voor een koffie of een lekkere snack is de Barbib, ernaast zit het gastronomische restaurant Tinëlle van Ken Verschueren. 'Dat is een gewaagde beslissing,' zegt Roel Van den Bril. 'Dat verhoogt de drempel, terwijl een bibliotheek de culturele tempel met de laagste drempel moet zijn. Maar dankzij deze samenwerking kunnen we tegelijk een verfijnd walking dinner aanbieden voor een bedrijfsevent als een toffe receptie voor Iedereen Leest of een culturele vereniging. Omdat we deze unieke locatie willen openstellen voor iedereen, hanteren we verschillende tarieven. In de binnentuin kun je zitten lezen, je hoeft zelfs geen koffie te kopen, maar je kunt er ook een samenkost afsluiten met een goed glas bier.'

Voor beleving hoeft er geen circus te zijn in de gangen van het Predikheren. In de Pandgang werden rekken leeg gelaten voor tentoonstellingen, zoals de verhalen die over Mechelen zijn geschreven waarbij dan ook schatten uit de magazijnen tevoorschijn komen. In een bibliotheek hoeft het ook niet overal stil te zijn. Om die diverse invullingen te realiseren is er een integratietraject aan de gang van de bibliotheek met het cultuurcentrum Mechelen, het jongerencultuurcentrum H30 en de Mechelse talentenfabriek Arte Nova.

'Dit is een prestigeproject, Toerisme Vlaanderen promoot het als een Flanders Heritage Venue voor internationale evenementen,' zegt Roel Van den Bril, maar voor hem is iemand die enkele uren warm wil zitten evengoed welkom. 'Het is een microkosmos, je ziet hier die mengelmoes, heel inspirerend, het nodigt uit om te werken.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

De sporen van het verleden bleven na de restauratie bewaard in de kleuren op de muren, de grafzerken in de gangen, de ruwe stenen en het *Verboden te roken*.

Als het thuis niet goed gaat

Medewerkers in de kinderopvang zien kinderen en hun ouders zowat elke dag. Soms zijn kinderbegeleiders en hun verantwoordelijken ongerust over de veiligheid en het welzijn van kinderen als ze thuis zijn. Het is niet gemakkelijk maar wel noodzakelijk om dan als kinderopvang iets te ondernemen.

signalen oppikken, hebben ze twijfels en moeten ze hoge drempels over. In deze verontrusting zitten verschillende gradaties van minder ernstig tot zeer zorgwekkend en ze komt ook voor in verschillende vormen. Dikwijls gaat het om een vorm van verwaarlozing, zoals een gebrek aan hygiëne, aandacht, genegenheid of stimulatie. Soms gaat het over geweld, zoals lichamelijk of psychisch geweld tussen de ouders en van de ouders tegen de kinderen. Daarnaast kan een kinderbegeleider ook het vermoeden hebben dat het kind slachtoffer is van seksueel geweld. Volgens de getuigenissen uit de kinderopvang bestaat de belangrijkste drempel om in te grijpen uit de vrees dat kinderbegeleiders de situatie verkeerd inschatten en zich vergissen. Ook is er de angst voor de reactie van ouders en de angst dat het kind niet meer naar de opvang zal mogen komen. Ze zijn bang dat het kind dan uiteindelijk nog slechter af zal zijn. Deze en nog andere drempels maken dat de situatie onvoldoende (tijdig) wordt aangepakt.

Dit blijkt ook uit de meldingscijfers van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling in Vlaanderen en Brussel. Hooguit 1% van de 1200 jaarlijkse meldingen voor 0-3-jarigen komt van de voorschoolse kinderopvang. Dat is bijzonder weinig. Toch is de kinderop-

Kinderen in de voorschoolse opvang zijn erg jong, nog geen drie jaar, en daardoor bijzonder kwetsbaar voor verschillende vormen van mishandeling en verwaarlozing. Ze zijn volledig afhankelijk van hun verzorgers en kunnen zichzelf niet in veiligheid brengen. Vaak kunnen ze niet in woorden uitdrukken wat er fout loopt en soms worden ze niet goed begrepen. Doordat hun lichaam en brein nog volop in ontwikkeling zijn, kunnen de gevolgen zeer ernstig of zelfs blijvend zijn. Daarom is het van groot belang dat verwaarlozing en mishandeling tijdig gedetecteerd en aangepakt worden. Hoe sneller verontrustende signalen opgemerkt worden, hoe groter de kans dat er iets aan gedaan kan worden. Hoe vroeger dit gebeurt, hoe

groter de kans op herstel voor het kind en het gezin waarin het opgroeit.

Cruciale rol van kinderopvang

In de verhalen van medewerkers van de kinderopvang hoor je hoe ze zich voortdurend inzetten en zich betrokken voelen bij de kinderen die ze dagelijks opvangen. Ze spelen een belangrijke rol in die prille levens en in de relaties tussen ouders en kinderen. Maar wanneer ze verontrustende

Veel medewerkers van de kinderopvang vermelden dat zij zich regelmatig in meer of mindere mate zorgen maken over de situatie van kinderen thuis. Maar de stap om de ongerustheid met ouders te bespreken of zo nodig hulpverlening in te schakelen blijkt erg groot.

Het VVSG-Steunpunt Kinderopvang en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling vinden het belangrijk verantwoordelijken kinderopvang te stimuleren om op zoek te gaan naar lokale samenwerkingsvormen en een aanspreekpunt als klankbord.

vang doorslaggevend in het opmerken en aanpakken van een verontrustende thuissituatie. Bijna de helft van alle Vlaamse kinderen tot drie jaar gaat naar de formele voorschoolse kinderopvang, vaak meerdere dagen per week en meerdere uren per dag. De medewerkers kennen de kinderen meestal erg goed en kunnen vanuit hun ervaring en kennis over deze leeftijdsgroep goede inschattingen maken. Ze hebben ook regelmatig contact met de ouders en zicht op de relatie tussen ouders en kinderen. In de contacten met ouders kunnen ze informatie uitwisselen en vertellen hoe het met het kind gaat in de opvang. De combinatie van deze factoren vergroot de kans dat verontrustende feiten door de opvang gedetecteerd worden, maar scheidt ook de gelegenheid om hierover met ouders te spreken.

ABC-stappenplan als leidraad

Om de kinderopvang te ondersteunen ontwikkelde het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling, in samenwerking met Kind en Gezin, een ABC-stappenplan op maat van de sector. Het biedt een leidraad bij het detecteren van verontrustend gedrag, mishandeling of verwaarlozing en de omgang ermee. Op die manier hoeft er geen kostbare tijd en energie verloren te gaan met uitzoeken wat je kunt doen en waar je terecht kunt om een kind effectief te helpen. Met voldoende aandacht kunnen kinderbegeleiders signalen detecteren en meteen met de ouders bespreken. Op deze manier kunnen ze zelf iets aan de situatie doen voordat de zaak escaleert, want kindermishandeling begint dikwijls klein. Als ze niet gerustgesteld zijn door de reactie van ouders, dan moeten ze hun verontrusting bespreken met collega's, leidinggevend, ondersteuners en eventueel het Vertrouwenscentrum

Kindermishandeling. Het is goed bij anderen af te toetsen hoe zij naar de situatie kijken en samen een inschatting te maken. Als ze samen besluiten dat de situatie verontrustend blijft, is een gesprek met beide ouders noodzakelijk.

Sterkere actie door samenwerking

Begeleiders in de kinderopvang hebben ondersteuning nodig, wanneer ze zich ongerust maken over de thuissituatie. 'Ook bij de VVSG krijgen we steeds meer vragen van verantwoordelijken uit alle types kinderopvang georganiseerd door een lokaal bestuur,' zegt Charlien Hoffman, medewerker van het VVSG-Steunpunt Kinderopvang. 'We merken dat verantwoordelijken en hun team zich in dergelijke situaties niet genoeg omkaderd voelen. Dikwijls ontbreekt duidelijkheid over de adviserende rol die het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling kan spelen of tot welke andere mogelijke partners je je beter wel of niet kunt richten,' zegt haar collega Sofie Verhaert. Samen namen ze deel aan een train-de-trainer over het omgaan met verontrustend gedrag in de kinderopvang bij het Vertrouwenscentrum Kinderopvang. Daarna hebben ze een aantal werkinstrumenten gemaakt voor de verantwoordelijken van de door een lokaal bestuur georganiseerde opvang van baby's en peuters. 'Op deze manier willen we hun concrete middelen aanbieden om met verontrustende situaties om te gaan en hun kinderbegeleiders te sensibiliseren en op te leiden, want dit is een belangrijk onderdeel van hun taak.' Deze werkinstrumenten zijn terug te vinden op de website van het VVSG-Steunpunt Kinderopvang. Ook is hier nu aandacht voor in het vaste vormingsaanbod van het VVSG-Steunpunt Kinderopvang. Daarnaast vindt zowel het VVSG-

Steunpunt Kinderopvang als het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling het belangrijk verantwoordelijken kinderopvang te stimuleren op zoek te gaan naar lokale samenwerkingsvormen en een aanspreekpunt als klankbord op te richten. De VVSG wil hiervoor de al bestaande overlegplatformen zoals het Lokaal Overleg Kinderopvang gebruiken. Ook Kind en Gezin werkt aan een draaiboek Lokale Samenwerking om kinderopvangvoorzieningen te ondersteunen in het zoeken naar en samenbrengen van mogelijke partners voor dit thema.

Adviesverlening en ondersteuning

Bij een vermoeden van kindermishandeling of verwaarlozing kun je voor advies ook telefonisch terecht bij het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling binnen de eigen regio. Het Vertrouwenscentrum kan helpen bij het beoordelen van een zorgwekkende situatie, bij het bepalen van de acties of bij het op de juiste manier in gesprek gaan met ouders. Zolang het bij een adviesvraag blijft, hoef je de gegevens van het kind niet door te geven en blijft de zorgverantwoordelijkheid bij de kinderopvang. Als er sprake is van mishandeling of verwaarlozing kan in onderling overleg besloten worden dat een doorverwijzing voor hulpverlening naar het Vertrouwenscentrum en dus officiële, niet-anonieme melding noodzakelijk is.

Daarnaast ontwikkelde Kind en Gezin in samenwerking met het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling een online leermodule voor kinderbegeleiders en verantwoordelijken groeps- en gezinsopvang waarbij je aan de hand van verschillende cases leert omgaan met verontrustende thuissituaties. Je vindt deze online leermodule terug op de Kind en Gezin Academie onder het tabblad 'veilige leefomgeving'. Dit jaar maakt Kind en Gezin werk van een ondersteuningstraject voor de buitenschoolse kinderopvang. ■

EVI VERDOODT IS PSYCHOLOOG BIJ HET VERTROUWENSCENTRUM KINDERMISHANDELING

T 02 669 40 50 - info@vkbrussel.be

Kan de sociale economie voor extra handen zorgen?

De zorgsector heeft meer arbeidskrachten nodig, volgens werkgeversfederatie Verso heeft Vlaanderen de komende tien jaar 46.000 nieuwe medewerkers per jaar nodig. De gewone instroom vanuit het onderwijs kan deze behoefte niet invullen. Er moeten bijkomende, nieuwe wegen gevonden worden. Zij-instroom zoals vanuit de sociale economie kan een deel van de oplossing zijn. Er zijn al interessante experimenten op dit vlak, maar beide sectoren kennen elkaar nog onvoldoende, waardoor er nog veel kansen blijven liggen.

Als we willen dat de sociale economie een deel van het tekort aan medewerkers in de zorg opvangt, dan moeten beide sectoren dringend toenadering zoeken. Niet alleen zijn ze nu onbekend voor elkaar, er zijn nog veel andere barrières zoals regelgeving, diplomaverenissen, vooroordelen over het profiel van sociale-economiewerknemers, te starre organisatiecultuur of onaangepaste

financieringsmogelijkheden. Toch kunnen beide sectoren elkaar met wat creativiteit vinden en veel voor elkaar betekenen. Meer en meer verschijnen medewerkers uit de sociale economie samen met reguliere medewerkers uit zorg, onderwijs en welzijn in één en dezelfde setting. Zo gaan seniorenassistenten uit de thuiszorg transmuraal en vervullen ze werk in woon-zorgcentra. We vinden kindgerichte mede-

werkers uit de sociale economie terug op speelplaatsen van scholen, waar ze activiteiten voor brede school organiseren en relaties opbouwen met maatschappelijk kwetsbare ouders. Maar ook in de gezondheidszorg, zelfs in ziekenhuizen zouden sociale-economiewerknemers een aanvullende rol kunnen spelen.

Zorgen voor levenskwaliteit

Woon-zorgcentra hebben veel redenen om de sociale economie te omarmen. De steeds terugkerende bekommernis om de wijze waarop hun bewoners het verblijf in het woon-zorgcentrum beleven, is er een van. Aanvullend op de inspanningen van vrijwilligers, staan medewerkers uit de sociale economie in voor structurele ondersteuning van het reguliere zorgpersoneel. Ze nemen taken over in de animatie, bij maaltijd- of postbedeling of vervoersbegeleiding. Het komt de levenskwaliteit van de bewoners en de aantrekkelijkheid van het woon-zorgcentrum alleen maar ten goede.

Toermalien, een woon-zorgcentrum uit het Zorgbedrijf Ouderenzorg (ZOG) van Genk, heeft de voorbije jaren veel ervaring opgedaan in het samenwerken met sociale economie. 'In het kader van de maatregel artikel 60 van het OCMW hebben we vroeger al langdurig werklozen tewerkgesteld tot

Wat is sociale economie?

Sociale economie is een Vlaams beleidsdomein, het zijn ondernemingen in de lokale diensteneconomie en maatwerkbedrijven die door de Vlaamse overheid worden erkend en gesubsidieerd. Beide vormen van organisaties stellen personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te werk. Maar er zijn ook verschillen.

Maatwerkbedrijven zijn de vroegere beschermde werkplaatsen. Zij hebben mensen met een fysieke of mentale beperking in dienst.

De lokale diensten zijn gegroeid uit initiatieven die vooral de sociale cohesie op het oog hadden. Later namen ook organisaties die actief zijn in natuurbehoud of milieu en energie dit op. Zij creëren werk voor werknemers in specifieke niches van de sociale of ecologische dienstverlening, zoals een sterkere sociale functie in de kinderopvang, aanvullende thuiszorg, buurtsport, een sociaal restaurant of een fietspunt. Eenvoudige taken die de samenleving, de markt of de overheid niet of onvolledig op zich neemt, neemt de lokale diensteneconomie professioneel en structureel op.

Jos Aben:
‘Samenwerken met sociale economie biedt kansen om medewerkers te vinden voor moeilijk in te vullen functies.’

ze opnieuw konden gaan stempelen,’ zegt directeur Jos Aben. ‘De laatste jaren werken we in het kader van de lokale diensteneconomie samen met vzw IN-Z. Bij die groep zit veel talent dat we in de zorg goed kunnen gebruiken, vooral voor kamerzorg (onderhoud van de eigen woonruimte van senioren in het WZC) en huishouden. Binnen de ploeg van de kamerzorg zien we regelmatig mensen die meer in hun mars hebben en die we willen aanmoedigen om zich bij te scholen, zodat ze

kunnen doorgroeien naar de functie van zorgkundige. Dat is voor ons een belangrijk pluspunt, want zorgkundige wordt van langsom meer een knelpuntberoep. Wanneer er nu iemand in dienst komt, is het uiteindelijke doel een aanwerving binnen onze organisatie.’ Zodra het woon-zorgcentrum potentieel ziet bij een medewerker, wordt een opleidingstraject uitgestippeld. ‘Dat is niet evident, want iemand die langdurig werkloos is geweest, moet je ook opnieuw een arbeidsattitude aanleren, zo iemand moet kunnen omgaan met de collega’s en de bewoners, zijn werk leren organiseren en afspraken leren nakomen.’ Hiervoor gaat Toermalien samen met de vzw IN-Z op zoek naar een meer praktijkgerichte manier om opleiding te geven. Maar dan is er nog het financiële luik. ‘Voor een sociale-economiewerknemer blijft er een aandeel in het loon zelf te financieren waarvoor we geen subsidie ontvangen. Door de samenwerkingsovereenkomst met de stad Genk en het OCMW voor een aantal equivalenten blijft de tussenkomst beperkt, maar ik kan me inbeelden dat het voor andere organisaties wel een drempel is.’ Jos Aben vindt dit erg jammer. ‘Uitein-

Sander Van Garse:
‘De nieuwe werknemers waren verrassend snel ingewerkt.’

delijk halen beide partijen er voordeel uit. De werknemer krijgt een tweede kans en voor ons is het een manier om nieuwe medewerkers te werven.’

Ook Zorg Leuven, het zorgbedrijf van stad en OCMW Leuven, sloot een overeenkomst met het sociale-economiebedrijf IN-Z. Samen engageren ze zich om gedurende die periode vijf VTE sociale-economiewerknemers werk te geven in vier woon-zorgcentra, per VTE betaalt Zorg Leuven een vast bedrag. In WZC Ter Putkapelle helpen de doelgroepmedewerkers in de avonddienst bij de logistieke taken zoals het opdienen en afruimen van maaltijden of het inschenken van

Experimenteren met steun van het ESF

Via het Europees Sociaal Fonds konden de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten en het sociale-economiebedrijf IN-Z uitzoeken wat de sociale economie nu al doet op het vlak van zorg, en welke vormen van intersectorale samenwerkingsvormen er in de toekomst mogelijk zijn, zoals ondernemingen in de lokale diensteneconomie, maatwerkbedrijven en werkplekarchitecten.

Transnationaal werden ervaringen uitgewisseld met sociale ondernemers in Italië, Spanje en Polen, respectievelijk Asociación Bienestar y Desarrollo, Società Cooperativa Sociale Insieme Si Può, en Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Flandria.

Meer informatie: www.socialeconomievoorzorg.be

Goed in zorg

- Ze zijn gemotiveerd.
- Ze zijn zeer zorgzaam ingesteld.
- Ze zijn empathisch en werken met een hart voor mensen.
- Ze zijn vaak ook ervaringsdeskundigen in 'zorgen voor'.
- Ze zijn praktisch ingesteld, ze weten van aanpakken.
- Ze zijn geduldig.
- Ze ontvingen vorming in sociale vaardigheden, arbeidsattitudes e.a.
- Ze deden ervaring op in de sociale economie.

koffie. Ze geven ook meer aandacht aan elke individuele bewoner. Na een paar maanden al is directeur Sander Van Garssen enthousiast. 'De nieuwe werknemers waren verrassend snel ingewerkt en functioneerden vrijwel meteen zelfstandig. Het resultaat is dat er meer tijd en aandacht is voor de residenten tijdens deze avondmo-

menten.' Ook de inwerking binnen de teams van verpleegkundigen en zorgkundigen verliep vlot en resulteerde al vlug in wederzijds respect. IN-Z was intens betrokken bij de voorbereiding van de tewerkstelling, maar bleef ook achteraf contact houden om regelmatig te evalueren en zo nodig bij te sturen, bijvoorbeeld qua planning en samenwerking met het afdelingsteam.

Meestal denken mensen dat personen met een afstand tot de arbeidsmarkt het meest thuishoren in het strikt logistieke domein. Maar er is ook een subgroep van laaggeschoolde werkzoekenden die juist uitgesproken zorgzaam zijn.

menten.' Ook de inwerking binnen de teams van verpleegkundigen en zorgkundigen verliep vlot en resulteerde al vlug in wederzijds respect. IN-Z was intens betrokken bij de voorbereiding van de tewerkstelling, maar bleef ook achteraf contact houden om regelmatig te evalueren en zo nodig bij te sturen, bijvoorbeeld qua planning en samenwerking met het afdelingsteam.

Niet alleen logistieke functies

Meestal denken mensen dat personen met een afstand tot de arbeidsmarkt het meest thuishoren in het strikt

logistieke domein: schoonmaken, wassen, helpen in de keuken, bedden opmaken, klussen aan huis. Dit zijn dienstbare taken, maar deze beeldvorming is te restrictief. Ze gaat immers zowel voorbij aan logistieke functies waarin medewerkers alsnog professioneel in contact treden met zorgbehoevenden, als aan contactfuncties als

dusdanig. Tegenover dit beeld staat bovendien een subgroep van laaggeschoolde werkzoekenden die juist uitgesproken zorgzaam zijn. Deze groep wil bijvoorbeeld heel graag zorgen voor ouderen, zieken, personen met een handicap of kinderen. Dikwijls hebben ze al eerder in de eigen familie of in het eigen netwerk zorgtaken op zich genomen. In een transnationaal ESF-project (zie kaderstuk vorige pagina) werd net het talent van die groep meer centraal gezet. Die groep is nu al het meest aan de slag in de thuis- en andere zorgdien-

sten van de lokale diensteneconomie, en is daarmee de eerstaangewezen groep om vanuit de sociale economie door te stromen naar de zorgsector. Om deze mensen in de zorg aan de slag te krijgen moet het beeld dat de maatschappij van hen heeft dus worden bijgesteld. Daarnaast kan ook het beleid in belangrijke mate bijdragen door beide sectoren te sensibiliseren over elkaars mogelijkheden en door incentives te bieden aan instellingen die innovatief willen samenwerken met sociale economie. Sociale economie zou ook een rol kunnen spelen in alternatieve kwalificerende trajecten die op termijn perspectief zouden bieden op werk in de zorgsector. Dit veronderstelt ook een creatieve arbeidsorganisatie van de kant van de zorgsectoren.

Er liggen tal van kansen. Het is een kwestie van ze te benutten, enerzijds met een portie creativiteit maar anderzijds door er ook de nodige middelen voor te reserveren. De zorgsector kan extra krachten gebruiken en voor de werknemers uit de sociale economie is het een uitgelezen kans op duurzaam werk. ■

JEAN-PIERRE DESCAN IS DIRECTEUR INTERNATIONALE SAMENWERKING LCM

Voedselrijk, het klimaatbeleid begint aan tafel

Avelgem, Harelbeke, Kortrijk, Lendeledede en Zwevegem hebben sinds kort de voedselstrategie Voedselrijk om de keten tussen consument en producent korter te maken. Zo spaar je niet alleen kilometers aan voedseltransport uit, je weet ook waar je voedsel vandaan komt: van de boer om de hoek.

Op het gebied van eten is iedereen expert. We eten drie tot vier keer per dag. We lunchen, snoepen, dineren, ontbijten, peuzelen, snacken of aperitieven erop los. En als het meezit, is het nog lekker ook. Veel van dat fantastische voedsel wordt gewoon om de hoek geproduceerd. Toch vullen we onze kasten meestal via een omweg,

de supermarkt. Daar staat voedsel in de rekken, van alle kanten van de wereld. Maar in Zuid-West-Vlaanderen hebben vijf gemeenten stappen gezet om dat te veranderen. Avelgem, Harelbeke, Kortrijk, Lendeledede en Zwevegem slaan de handen in elkaar met Velt, de provincie en intercommunales om samen een voedselstrategie

uit te bouwen. Voedselrijk heet deze strategie. 'Dit zijn de pioniers,' zegt Carina Govaert van Velt. 'Het is de eerste landelijke regio in Vlaanderen die met zo'n plan begint. Het is wel een logische stap, natuurlijk, want dit is een rijk landbouwgebied. De mogelijke klanten wonen niet alleen in de stad, maar ook vlakbij, op het platteland.' Het sleutelwoord luidt 'korte keten': breng het voedsel van het veld naar het bord en sla de supermarkt over. Stedelingen zijn op zoek naar duurzaam voedsel, ze starten zelf met nieuwe voedselproductieconcepten. Daarnaast heb je het aanbod van boeren in de dorpen. Hoe kun je beide verbinden en hoe kunnen ze van elkaar leren? Carina Govaert: 'We zijn met een voor-

onderzoek begonnen: welk voedsel is er in de buurt te vinden en weten de consumenten dat al?' Het resultaat was opvallend. 'Zelfs hier, waar de mensen tussen de akkers, de velden en de weiden wonen, wisten weinig mensen wat er werd geteeld en wat ze waar bij de boer zelf konden kopen.'

Korte keten op de kaart

Op drie jaar tijd willen de vijf gemeenten van Zuid-West-Vlaanderen hierin verandering brengen, ze willen de korte keten een flinke steun in de rug geven. Op www.voedselrijk.be/kaart vinden de bewoners de weg naar het lekkers dat in hun regio te vinden is. Ook publieke plukplekken en samentuinen staan aangeduid – want zelf je groenten telen is natuurlijk de aller-kortste keten. Op het platform voedselrijk.be wordt ook al het nieuws over korte keten, duurzame voeding en activiteiten in de streek verzameld. Maar Voedselrijk wil meer zijn dan

een digitaal platform voor informatie over lokale korteketenactiviteiten en verkooppunten. Het wil ook ontmoeting stimuleren tussen producent en consument. Zo versterkt het de bestaande producenten, maar ontstaat

plukboerderij, hoeveslagers, en noem maar op. Zwevegem was gastgemeente voor deze ontmoeting, de deelnemers kwamen uit de hele regio Zuid-West-Vlaanderen om kennis te maken met elkaar en met het Voedselrijk-netwerk.

Voedselrijk wil meer zijn dan een digitaal platform, het wil ontmoeting stimuleren tussen producent en consument en een broeiplaats worden voor nieuwe initiatieven.

in elke gemeente ook een broeiplaats voor nieuwe initiatieven. Zo maakten consumenten op het evenement Lekker Lokaal begin oktober kennis met producenten, fruit- en groenteboeren, ijsmakers, samentuinders, een zelf-

Bewuster kiezen

En er staat nog meer op het menu. Zo is de streekproef een lokaal ontmoetingsmoment per gemeente waarbij een Velt-kok iets lekkers maakt met lokale producten, terwijl consumenten

Brussel 11 februari

Voedseldag - Breng je gemeente op smaak!

Voedselrijk is een van de mooie voorbeelden die aan bod komen op de VVSG-voedseldag. Laat je inspireren om zelf met lokaal voedsel aan de slag te gaan om je gemeente op smaak te brengen.

www.vvsg.be/opleidingen

en boeren samen nagaan hoe ze op gemeentelijk vlak de korte keten kunnen versterken. De eerste had in november plaats in Zwevegem en leverde een mand vol inspirerende ideeën op om de korte keten te versterken.

‘We hebben er geleerd dat gezinnen hun boodschappen in één keer willen doen, ze hebben geen tijd om verschillende verkooppunten af te lopen. Ook voor de boer is het niet evident om in een winkel te staan als hij eigenlijk op het veld moet werken,’ zegt Isabelle Degezelle, schepen in Zwevegem, een gemeente die in het meerjarenplan de beslissing heeft opgenomen om de korte keten te versterken, zodat de

landbouw lokaal leefbaar blijft. Een mogelijke oplossing is een gemeenschappelijk verkooppunt, denkt de schepen. ‘Dat zou bijvoorbeeld in onze zorginstelling Ubuntu kunnen. Dan leggen we meteen ook de link met het sociale.’

Ook de jeugd wordt niet vergeten. In de lagere scholen uit de Voedselrijke gemeenten staan voedselspelen op het menu, een actieve halve dag waarin ze leren dat voedsel produceren meer moeite kost dan een tripje naar de supermarkt.

De volgende maanden wil Voedselrijk een plaats verwerven in de vijf gemeenten. Alle burgers zijn welkom om

hun steentje bij te dragen, door deel te nemen aan een streekproef, door zich als vrijwilliger aan te melden om de digitale kaart mee te onderhouden of door gewoon mee de korte keten in de eigen gemeente uit te dragen.

Volgens Carina Govaert betekenen minder voedselkilometers minder broeikasgassen. ‘Als gemeente kun je het klimaatbeleid aan de eettafel beginnen. Je krijgt er een voedselcultuur en contact met burens en boeren gratis boven op. Mag het ietsje meer zijn?’ ■

FRANK PETIT-JEAN IS STAFMEDEWERKER VAN VELD

voedselrijk.be

PURO[®]

Fairtrade Coffee
saving the rainforest

PLANET

PEOPLE

PLEASURE

Elk kopje Puro koffie wordt met liefde en ervaring geroost. En dat proef je!

PEOPLE

WORLD LAND TRUST

Ontdek hoe jij het verschil maakt op www.puroimpact.com - 0800 44 0 88

FAIRTRADE

Ondergrondse inzameling de kinderschoenen ontgroeit

Vlaamse gemeenten en afvalintercommunales experimenteerden de voorbije jaren al met ondergrondse afvalinzameling. De ervaringen hieruit leveren ondertussen een schat aan informatie en aanbevelingen op. Zo weten we nu dat ondergrondse afvalinzameling geen snel en goedkoop alternatief is, maar dat het wel interessant kan zijn in gebieden met veel toerisme, veel verkeer of met een hoge dichtheid van woningen.

VAREM, de afvalintercommunale van de streek rond Mechelen en Lier, heeft al vijftien jaar ervaring met ondergrondse inzameling, zowel voor restafval als voor selectieve frac-

ties, vooral in een stedelijke omgeving. Dat deze werkwijze niet gratis is, weten ze daar heel goed. Ten eerste zijn er de investeringen in de ondergrondse containers zelf en in de voertuigen

die ze leeg kunnen maken. Daarnaast vergt het kiezen en klaarmaken van de juiste locatie studiewerk en voorbereiding, grondwerken bijvoorbeeld. Verder is er de nodige administratieve

Ook al is ondergrondse inzameling voor bijna alle selectieve fracties (papier en karton, pmd en glas) twee- tot driemaal duurder dan ophalen aan huis, toch kiezen lokale besturen er soms voor.

DANIEL GEERBETS

opvolging, het onderhoud en de reiniging van de ondergrondse installatie en de bovengrondse inwerpzuil. Ook het leegmaken van de container kost geld door inzet van zowel personeel als voertuigen. Afhankelijk van het type ondergrondse container spreek je gauw over een investering van 9000 tot 12.500 euro. Technisch onderhoud varieert van 320 tot 370 euro per jaar voor systemen zonder toegangscontrole tot een bedrag tussen de 1000 en de 1150 euro per jaar voor containers met toegangscontrole. De ondergrondse bak reinigen kost 240 tot 475 euro per jaar, afhankelijk van de ingezamelde fractie. De opvolging kan oplopen tot 750 euro per jaar. Tel daarbij de ledigingskosten en de overhead, en dan is de kostprijs vergelijkbaar met de prijs van inzameling aan huis. In zo'n vergelijking is het nuttig rekening te houden met het aantal gezinnen dat bediend wordt door de ondergrondse inzameling. Jos Boeckx, directeur IVAREM, waarschuwt dat je de kosten van ondergrondse inzameling maar beter op voorhand goed schat: 'In het gunstigste geval, dat is wanneer je voldoende inwoners kunt bedienen met het inzamelpunt, is de inzameling van restafval ondergronds financieel interessant in vergelijking met de inzameling aan huis in een container waarbij het afval gewogen en per gewicht afgerekend wordt. Maar voor bijna alle selectieve fracties (papier en karton, pmd en glas) is die inzameling twee- tot driemaal duurder dan ophalen aan huis.' Zeker voor een relatief beperkt aantal mogelijke gebruikers is ondergronds inzamelen altijd duurder, ook bij restafval.

Doelgericht gebruik als dienstverlening op maat

Toch kiezen lokale besturen voor ondergrondse inzameling. De afvalintercommunale van de Antwerpse Kempen, IOK Afvalbeheer, stelt vast dat in haar werkingsgebied het aantal wooneenheden per vierkante kilometer in het centrumgebied stijgt. Het aantal assistentiewoningen en sociale woningen neemt toe. Ook is er een behoefte

aan collectieve inzamelsystemen in gevallen van projectontwikkeling in dorpskernen. In het verleden gingen nogal wat private projectontwikkelaars ondoordacht te werk. Griet Bossaerts van IOK Afvalbeheer: 'Niet zelden zagen we nieuwe projecten met ondergrondse inzamelsystemen die we achteraf niet konden ledigen. Soms was de afvalinzameling zelfs niet conform de wettelijke regels voor selectieve inzameling. Private ontwikkelaars kozen voor systemen waarvan het volume niet in verhouding stond tot het aan-

Jos Boeckx:

'Voor bijna alle selectieve fracties (papier en karton, pmd en glas) is ondergrondse inzameling twee- tot driemaal duurder dan ophalen aan huis.'

tal gebruikers. De communicatie met die gebruikers was vaak ondermaats, net zoals de kwaliteit van de selectieve fracties. Of men plaatste een systeem zonder toegangscontrole, waardoor de deur wagenwijd open stond voor misbruik.' IOK Afvalbeheer trok daarom de coördinatie naar zich toe. Zo leiden zij nu alle nieuwe projecten en staan ze in voor alle mogelijke subsidieaanvragen (bij de OVAM, Fost Plus, maar ook bij de VMSW voor sociale woonprojecten). Bij private bouwprojecten regelen ze de juiste randvoorwaarden in de gemeentelijke bouwverordening of in de omgevingsvergunning. Bij IOK Afvalbeheer nemen ze ondergrondse inzameling in overweging vanaf vijftig wooneenheden om de kosten zo goed mogelijk te spreiden. Een ondergronds inzamelpunt moet gemakkelijk te ledigen zijn van op de openbare weg. Gebruikers moeten binnen een straal van honderd meter wonen. In zeven jaar tijd heeft IOK Afvalbeheer geïnvesteerd in 116 ondergrondse inzamelcontainers. En er staan er momenteel nog veel op stapel: 41 voor restafval, 28 voor papier en karton, 17 voor pmd.

Toeristen als bijzondere doelgroep

Nieuwpoort begon met ondergrondse afvalinzameling omwille van het toerisme. De stad heeft 6000 wooneenheden voor vaste bewoning, maar ook 10.000 wooneenheden voor tweede verblijf en toerisme. Nieuwpoort zamelt restafval traditioneel in via plastic restafvalzakken en kent grote problemen met meeuwen, net zoals alle overige kustgemeenten. Doordat de meeuwen de restafvalzakken openpikken, veroorzaken ze veel zwerfvuil. Toeristen vertrekken op willekeurige

tijdstippen en zetten hun afval dan buiten, ook als het niet de dag van de vuilnisophaling is. En tijdens vakantiedagen neigen bezoekers ertoe hun sorteergedrag van thuis te vergeten. Om de dienstverlening voor toeristen te verbeteren en de problemen door het gedrag van de meeuwen te verminderen begon Nieuwpoort eerst met ondergrondse containers in de toeristische zones te werken. Bewoners van de meer residentiële zone sorteerden hun afval al zeer goed, dus daar was er minder behoefte aan. De stad verlaagde de inzamelfrequentie van restafval echter van wekelijks naar tweeweekelijks en dat botste er op veel weerstand. De inwoners uit de residentiële wijken begonnen ook gebruik te maken van de ondergrondse containers in de toeristische zone. Inwoners en bezoekers kunnen nu wit en gekleurd glas, restafval, pmd, papier en karton naar de sorteerstraten brengen. Enkel restafval is betalend. Om geurproblemen te vermijden zijn er geen ondergrondse containers voor gft. De inwerpopeningen zijn aangepast aan het afval. Er is geen toegangscontrole. Voor restafval gebeurt de

betaling met muntstukken. Voor alle soorten bezoekers, bewoners en vakantiegangers, is dit het eenvoudigste en meest toegankelijke systeem. De Nieuwpoortse schepen Kris Vandecasteele heeft veel ervaring met de plaatsing van ondergrondse containers. Die is niet eenvoudig: 'Het vergt veel

Verder zijn er altijd mensen die afval achterlaten naast de container en zijn er mensen die al eens proberen de opening van de inwerpzuil te forceren. De handhaving gebeurt met één verplaatsbare camera. Bij inbreuken past de stad gemeentelijke administratieve sancties toe.

Kris Vandecasteele:

'De sorteerstraten mogen niet te dicht bij de bewoning liggen, maar ook niet te ver van de gebruikers. Het is telkens een hele klus goed bereikbare plaatsen te vinden, want je moet de containers ook vlot kunnen ledigen.'

overleg met de directe omwonenden. De sorteerstraten mogen niet te dicht bij de bewoning liggen, maar ook niet te ver van de gebruikers. Het is telkens een hele klus goed bereikbare plaatsen te vinden, want je moet de containers ook vlot kunnen ledigen. Daarbovenop komen nog de technische uitdagingen, zoals de aanwezigheid van grondwater, rioleringsbuizen, kabels of archeologische resten.' Van de honderd mogelijke sites die de stad onderzocht, waren er maar dertig geschikt. De stad heeft momenteel 21 afvaleilandjes. In een kustgemeente komen er dan nog specifieke omstandigheden bij. Zo is het bij storm moeilijk de containers op de zeedijk leeg te maken, een windkracht van 5 à 6 beaufort is de grens.

Voor Nieuwpoort zijn de ondergrondse sorteerstraten wel degelijk een besparing. Vroeger gebeurde afval ophalen 's nachts, wat sowieso duurder is. De kwaliteit van de selectieve inzameling is ondertussen verbeterd, en de hoeveelheid restafval is gedaald. Maar het blijft een forse investering. Een probleem waar de stad nu nog mee worstelt, zijn mensen die zich juridisch verzetten tegen de komst van sorteerstraatjes. Het gebeurt dat inwoners via de rechtbank gelijk krijgen. De rechter is dan van oordeel dat het stadsbestuur de collectieve overlast die de afvaleilandjes kunnen veroorzaken, niet mag afwentelen op een beperkte groep van de bevolking, namelijk de omwonenden.

Ook een instrument voor meer netheid?

Afvalintercommunale IBOGEM bekijken samen met haar gemeenten Kruikebeke, Zwijndrecht en Beveren sinds 2010 hoe ze de ondergrondse inzameling kan integreren in haar beheer van huishoudelijk afval. Vooral bij nieuwe projecten en verkavelingen spelen de gemeenten daar proactief op in, maar er zijn ook projecten bij bestaande hoogbouw. IBOGEM voert de sorteerstraten vooral in omwille van de mobiliteit. Dit is een regio met veel verkeersproblemen, het loont er om de afvalwagens uit de spits te halen. IBOGEM zamelt bij elke sorteerstraat glas, pmd, papier en karton, restafval maar ook gft in. Die laatste fractie vergt bijzondere aandacht. Zeker in de zomer is extra onderhoud van de inwerpzuil absoluut nodig. Ook IBOGEM ziet dat mensen hun afval soms naast de inwerpzuilen achterlaten en probeert dat onder controle te houden met cameratoezicht. 'Maar gelukkig zien we in sommige wijken nu minder sluike storingen dan voordat we de ondergrondse afvalcontainers gebruikten,' zegt Wim Beeldens, directeur van IBOGEM. ■

CHRISTOF DELATTER IS VVSG-SENIOR-STAFMEDEWERKER AFVALBELEID

Dit artikel is een impressie van twee sessies op de VVSG-Inspiratiedag lokaal afvalbeleid die plaatsvond op 7 november 2019 in Gent. Alle presentaties van die dag zijn te vinden op <https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/inspiratiedag-lokaal-afvalbeleid-4-november-2019-presentaties>.

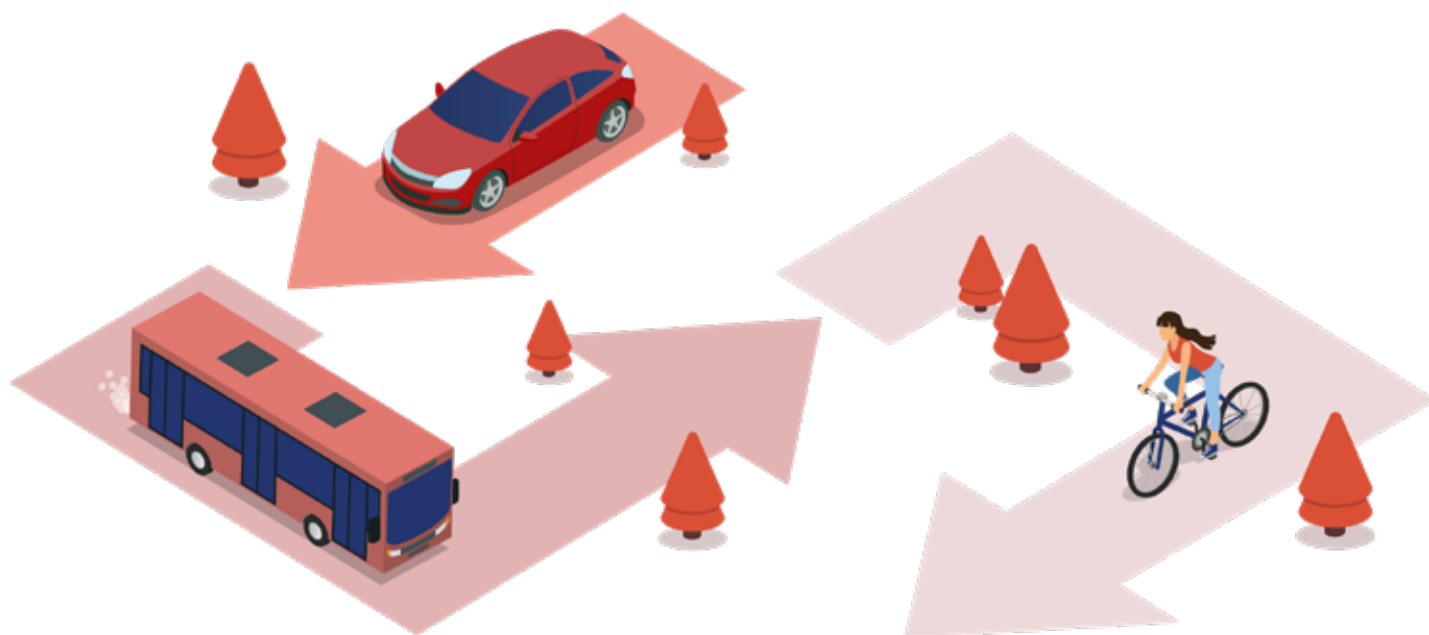
Afvalbeheer voor milieuprofessionals - ed.3

In deze pocket krijg je een duidelijk overzicht van alle relevante regels, uitgelegd in begrijpbare taal. Naast de wetgeving worden ook de administratieve verplichtingen toegelicht.

We gaan praktisch te werk en bekijken concreet hoe het afvalbeheer in organisaties efficiënter kan gebeuren. We doen aan de hand van een gestructureerd stappenplan en bedrijfsechte cases voorstellen voor een beter afvalbeheer – zowel voor het milieu als voor de portemonnee.

In deze pocket is ook een bijdrage opgenomen van go4circle vzw, de bedrijfsfederatie van de circulaire economie. We bespreken ook de rol van de lokale besturen in het beheer van huishoudelijk afval. Deze bijdrage is ingevuld door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

Afvalbeheer voor milieuprofessionals - ed.3 | Auteur: Anthony De Proft | Prijs: 29 euro | Bestellen via www.politeia.be of info@politeia.be

Nieuwe mobiliteit combineert fiets of auto met openbaar vervoer

Het concept basismobiliteit van tien jaar geleden maakt nu plaats voor basisbereikbaarheid, waarbij de klemtoon verschuift naar vraaggericht openbaar vervoer. Vervoersaanbod en vervoersvraag krijgen een efficiëntere afstemming met alle mogelijke transportmiddelen.

Mobipunten, combipunten, slimme schakels... *What's in a name?* In elk geval zullen deze punten de ambassadeurs van combimobiliteit worden in elke stad en gemeente. Het zijn herkenbare plekken met een divers palet aan vervoersmogelijkheden. Het doel is tot combimobiliteit (het combineren

van verschillende vervoersmiddelen om van punt A naar punt B te gaan) en synchromodaliteit (zo goed en duurzaam mogelijke transportmiddelen gebruiken in een netwerk onder regie van een logistiek dienstverlener) te komen waarbij de overstap van het ene op het andere transportmiddel gemakkelijk en laagdrempelig wordt.

Dit vereist verregaande integratie van de verkeers- en vervoersnetwerken. Een mobipunt is een huis met vele kamers, want naast de klassieke autobus zijn er ook deelauto's, laadpunten, fietstrommels en fietsenstallingen aanwezig. De vervoerknooppunten moeten veilig bereikbaar zijn voor voetgangers en fietsers, ook voor

De VVSG brengt je in vervoering

Om de basisbereikbaarheid te doen slagen werd Vlaanderen ingedeeld in vijftien vervoerregio's. In de vervoerregioraad komen de belangrijkste betrokkenen uit alle bestuursniveaus samen.

Afgelopen zomer ging binnen de VVSG het Gemeentelijk Ondersteuningsplatform Vervoerregiowerking van start. Vanuit de positie van belangenbehartiger van de lokale besturen spitsen coördinator Guido Vaganée en stafmedewerker Mathieu Cockhuys zich bij de ondersteuning van de vijftien vervoerregio's toe op zes speerpunten: inspireren, faciliteren, mobiliseren, justificeren, collectioneren en coöpereren.

Voor deze editie van Lokaal test Group Joos Connect in Lokaal de VEEW-app voor augmented reality. Richt je smartphone of tablet op een foto of beeld waarbij het VEEW-logo staat en er start een video of audiofragment, er verschijnt een animatie of object in 3D, je kunt een bestelling plaatsen, een product bekijken of een enquête of een formulier invullen. Download de VEEW-app en volg de instructies. Probeer het eens en laat ons weten wat je ervan vindt op lokaal@vmsg.be.

mensen met een beperking. Eventueel kunnen mobipunten aangevuld worden met extra diensten zoals een pakjesmuur, een geldautomaat, een kinderdagverblijf, een krantenwinkel, een horecazaak of een strijkatelier. De (inter)regionale mobipunten worden geregistreerd door de vervoerregiraad, de lokale en buurtmobipunten door de lokale overheid.

Mobipunten als kwaliteitslabel

Een mobipunt moet een kwaliteitslabel zijn. Voldoende verlichting, een schone omgeving, uitgerust met vol-

doende en veilige fietsenstallingen, P+R's en laadmogelijkheden voor elektrische voertuigen. Het aanbod aan nieuwe verplaatsingsmiddelen wordt met de dag groter, een reden te meer om de verkeersveiligheid niet uit het oog te verliezen.

De VVSG en Fietsberaad schakelden Vectris in om twee potentiële mobipunten verkeerstechnisch uit te werken. Deze oefening is een goede leidraad voor om het even welke gemeente die aan de slag wil gaan. Je kunt als gemeente zelf de aangereikte bouwstenen in functie van je eigen

lokale context inpassen in je lokale mobipunt.

Dit ontwerpend onderzoek is toepasbaar in een landelijke en stedelijke context. De resultaten van het ontwerpend onderzoek kun je raadplegen op www.vmsg.be. Dit onderzoek biedt elke mobiliteitsambtenaar en -schepen een concreet zicht op de verkeerstechnische en planologische mogelijkheden van een toekomstig mobipunt.

Netwerken werken

Het succes van het toekomstige mobipunt in onze gemeenten hangt niet enkel af van de resem vervoersmodi maar ook van een goede en door-dachte inplanting. Een mobipunt is uiteraard gesitueerd op een bereikbare locatie. Het is centraal gelegen en kan bereikt worden vanuit verschillende richtingen. De knoop- en plaatswaarde zijn doorslaggevend om te bepalen waar er ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn. De regionale en interregionale knooppunten bezitten dan ook een intrinsiek hoog vervoerpotentieel. Vooral aan de (inter)regionale mobipunten is een afgebakende zone voor kiss-and-ride geen overbodige luxe, deze zone is gemakkelijk bereikbaar met de auto maar mag de verblijfskwaliteit niet in het gedrang brengen. De potentiële verdichting van het vervoersnetwerk zal afhangen van de locatie van kern- en treinetten en attractiepolen of vervoersmagneten, maar een mobipunt is ook een locatie met ontwikkelingspotentieel. Mobipunten moeten zichtbaar zijn in de straat, zo worden buurtbewoners en passanten zich bewust van het bestaan ervan en wordt de drempel kleiner. Ongeacht de duur van de wachttijd, moet het er aangenaam wachten zijn, het liefst een mooie wachtaccommodatie. Op mobipunten op lokaal en buurtniveau vind je genoeg informatie over de digitale en fysieke aankoopmogelijkheden terwijl op (inter)regionaal niveau een mobipunt ook beschikt over

verkooppunten zoals loketten. Mobipunten vormen de fysieke en visibele plaats waar vervoer op maat en een eventueel aanvullend net het kern- en treinnet gaan voeden. Idealiter gebeurt deze 'voeding' in een stervorm. Het mobipunt vormt de schakel tussen verschillende vervoersmodi en vervoerslagen. De vervoerregioraad moet ook oog te hebben voor het voor- en natraject van de reiziger.

Als we maximaal willen profiteren van mobipunten als schakelknooppunt van diverse vervoersvormen, is het absoluut nodig te werken met kruisingen van netwerken. A priori alle vervoersstromen in kaart brengen en extra faciliteren is een must voor een performante netwerklogica. ■

MATHIEU COCKHUYT IS VVSG-STAFMEDEWERKER VERVOERREGIO

In februari en maart op verschillende plaatsen

Mobibaden

De VVSG en de Vlaamse Stichting Verkeerskunde slaan de handen in elkaar en bieden een echt mobibad aan in het teken van de vervoerregiowerking.

vvsb.be/opleidingen

Wenst u als bedrijf of organisatie uw producten of diensten voor te stellen aan alle Vlaamse lokale besturen?

Dan is het maandblad **Lokaal** het ideale medium.

Direct en doeltreffend!

Voor meer informatie en tarieven

Peter de Vester
03 326 18 92
peter@moizo.be

moizo
beresterk in communicatiewerk

www.moizo.be

CREAT

- Expert in de Wetgeving Overheidsopdrachten
- Online bestelplatform met uitgebreide catalogus
- Meer dan 80 raamcontracten

Ontdek ons aanbod tijdens de

**CREAT Meet Up
ICC GENT
10 | 03 | 2020**

- » Uitgebreide leveranciersbeurs
- » Boeiende informatiesessies
- » Prikkelende communicatieworkshop van Frederik Imbo
- » Deelname is gratis

www.creat.be/Meet-up1092400572

"96 % tevreden klanten" en u zegt het zelf.

Dag na dag zet Ethias haar competenties en expertise in om u van dienst te zijn. Een onafhankelijke studie bewijst het: Ethias werd bekroond tot **"sterkste verzekeringsmerk in België met 96% tevreden klanten"**.

Ontdek ons volledige producten- en dienstengamma op www.ethias.be/publieke-sector

ethias
glimlach verzekerd

FRANNE ALBERS

De internationale chocoladeambities van Brugge

Chocolade, we smullen er met zijn allen dagelijks van. Helaas krijgen de cacaoboeren in het Zuiden vaak geen eerlijke prijs voor hun product en kan de cacao teelt veel milieuvriendelijker. De stad Brugge wil bijdragen aan de verduurzaming van de chocoladeketen, samen met een Afrikaanse partner. Daarom trokken burgemeester Dirk De fauw en mondiaal ambtenaar Nele Brewaeys begin november op verkenning in de stad Ebolowa in Kameroen, vergezeld door de vierdepijlerorganisatie Irie vzw en de VVSG. Want chocolade zal Brugge en Ebolowa met elkaar verbinden.

De stad Brugge is een echte chocoladestad, met meer dan vijftig chocolatiërs en chocoladewinkels. Bovendien is ze al meer dan tien jaar een trotse fairtradedstad en draagt ze de duurzameontwikkelingsdoelstellingen actief uit. Brugge heeft al een eigen fairtradedchocoladereep 'Sjokla'. Ze wil dit lokale engagement kracht bijzetten via internationaal partnerschap met een sterke gemeente in een cacao producerend land. Zo kwam Brugge dit jaar bij de Zuid-Kameroense stad Ebolowa terecht. Nele Brewaeys: 'Ebolowa is net als Brugge een fairtradedstad, de enige in Afrika. Ze hebben ook eigen stadschocolade "Keka Wongan", gemaakt volgens de principes van eerlijke handel, en een label "Made in Ebolowa" gelijkaardig aan het "handmade in Brugge"-label. In onze zoektocht naar een internationale partner diende Ebolowa het sterkste dossier in.' Voor Brugge was de keuze was daarom snel gemaakt. 'Ebolowa is even onlosmakelijk verbonden met cacao als Brugge met chocolade,' zegt Dirk De fauw, burgemeester van Brugge.

Duurzame cacao productie

In Kameroen behoort cacao tot de cultuur van elke familie. Ebolowa zet samen met zijn cacao producenten al jaren in op duurzame cacao teelt. Via opleidingsinstituten in Kameroen en Frankrijk krijgen producenten opleiding in efficiënt en milieuvriendelijk onderhoud van hun plantages, zonder pesticiden, en in hoe ze de bonen het beste oogsten en drogen. Ebolowa ondersteunt coöperaties van cacao producenten in de ontwikkeling van duurzame productiemethoden, kennisdeling en de zoektocht naar opkopers die een eerlijke, correcte prijs willen betalen voor de cacao. Ebolowa hoopt dat hun aantal dankzij het partnerschap met Brugge nog verder toeneemt. 'Het

partnerschap biedt niet alleen mogelijkheden voor Ebolowa om zich via de uitwisseling met Brugge te versterken als fairtradedstad. Het kan ook onze cacao producenten verbinden met de chocolatiërs in Brugge. Hierdoor verkorten we de cocoa keten, hebben de chocolatiërs garantie dat ze met duurzame cacao werken en krijgen de producenten een eerlijke prijs voor hun product,' zegt Olivier Onguene Ntonga, fairtradedcoördinator van Ebolowa. 'Door de samenwerking met Brugge kunnen we Ebolowa echt op de kaart zetten als fairtradedstad.'

De toekomstige samenwerking tussen Brugge en Ebolowa om de cocoa keten te verduurzamen heeft ook impact op andere domeinen zoals de capaciteitsversterking binnen lokale besturen, de daling van de werkloosheid en een sterkere positie van de vrouw. Zo zullen de gemeenten mogelijkheden onderzoeken om het afval van de cacao vrucht op een duurzame manier te gebruiken, bijvoorbeeld via verwerking in zeep of pellets, wat leidt tot werkgelegenheid voor en empowerment van vrouwen.

(Inter)nationale belangstelling

Het verkenningsbezoek tussen Brugge en Ebolowa kon op veel belangstelling rekenen. De delegatie mocht op de koffie bij de gouverneur van de regio (Région du Sud) en bij Stéphane Doppagne, de Belgische ambassadeur in Kameroen. Daarnaast is ze op het Kameroense ministerie van Handel onthaald door de minister in eigen persoon Luc Magloire Mbarga Atangana, vergezeld van zijn kabinet en directeurs. Het bezoek werd gevolgd door een ontmoeting met de nationale pers, waar burgemeester Dirk De fauw op de nationale tv het doel van het internationale partnerschap uiteen zette. Voor Nele Breways was dit opmerkelijk: 'In Brugge moeten we alles in het werk stellen om de consumenten te overtuigen van de noodzaak om voor eerlijke handel te kiezen, terwijl men in Ebolowa al lang overtuigd is van eerlijke handel als enig duurzaam model.'

Wat brengt de toekomst?

In april 2020 ontvangt Brugge de delegatie van Ebolowa en zal de partnerschapsovereenkomst officieel ondertekend

Olivier Onguene Ntonga:

'Het partnerschap kan onze cacao producenten verbinden met de chocolatiërs in Brugge. Hierdoor verkorten we de cocoa keten, hebben de chocolatiërs garantie dat ze met duurzame cacao werken en krijgen de producenten een eerlijke prijs voor hun product.'

HANNE ALBERS

worden. De samenwerking hanteert de duurzameontwikkelingsdoelstellingen als leidraad en heeft drie speerpunten. Zo wil het de cacao- en chocoladeketen verduurzamen, waarbij de Brugse chocolatiers en chocoladewinkels betrokken worden in het partnerschap en Bruggelingen en toeristen gesensibiliseerd worden over duurzame chocolade. Er komen uitwisselingen tussen de onderwijsinstellingen, zoals de Brugse hotelscholen en de Ebolowaanse landbouwschool. Ten derde staat bestuurlijke samenwerking, zowel politiek als administratief, op het programma met als thema's lokale economie en bestuurlijke organisatie.

Brugge, Ebolowa en de VVSG hebben er veel zin in! Wordt vervolgd. ■

HANNE ALBERS IS VVSG-STAFMEDEWERKER NOORD-ZUIDBELEID

De online lessendatabank met lessen over de populairste sociale mediakanalen.

- Toegang tot méér dan 1000 snackable videolessen van max. 3 minuten
- Leer waar en wanneer je wil
- Toegang tot webinars met experts
- Praktische lessen waar je direct mee aan de slag kan
- Krijg antwoorden op al jouw sociale media vragen

Januari-voordeel leden VVSG

Jaarabonnement 1 user = 13 maanden
Jaarabonnement voor iedereen
= gratis sociale media workshop van 2u

someflex.be/vvsg

In 2015 keurden de Verenigde Naties de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling goed. Met zeventien doelstellingen proberen we dichterbij een duurzame, inclusieve wereld te komen. Ook onze evenementen kunnen een pak verduurzamen. Vanaf deze maand is het op alle evenementen verboden om dranken te serveren in wegwerpbekertjes, blikjes en petflesjes. Een stap in de goede richting. Maar we zijn er nog niet. Sta even stil bij andere aspecten van je evenement: catering, mobiliteit en drukwerk, maar ook energie- en watergebruik. Welke betere keuzes kun je maken? Denk je bij het organiseren ook aan betere toegankelijkheid, meer diversiteit en een goede gezondheid van je personeel en bezoekers? Slimme keuzes maken geeft je evenementen extra waarde. Op de VVSG proberen we telkens een stapje verder te gaan.

LIESBETH BELMANS IS VVSG-EVENTCOÖRDINATOR

Duurzame en inclusieve evenementen, ook een keuze van de VVSG

Duurzame lunches en recepties

Jaarlijks organiseert de VVSG een aantal grotere evenementen. Onze Klimaatdag, Woondag, Voedseldag en Trefdag zijn je zeker niet onbekend. In de voorbereiding streven we ernaar zoveel mogelijk duurzame keuzes te maken. Dat lukt al goed in ons cateringaanbod. De helft (of meer) van ons aanbod is vegetarisch. We doen ons best ook een vegan en glutenvrije optie aan te bieden. We proberen de cateraar aan te porren lokaal en duurzaam te werken. Het klassieke sinaasappelsap is gemakkelijk te vervangen door lokaal sap, een lekker streekproduct of fair trade. En dat is eens zo lekker! We maken afspraken over de herkomst van het voedsel. Kan er gewerkt worden met producten van lokale landbouwers of CSA-bedrijven? Worden die onversneden aangeleverd? Waarom dan geen lekkere soep aanbieden met ambachtelijk brood van de lokale bakker? Een heerlijk alternatief voor de klassieke broodjes. Om voedselverspilling tegen te gaan geven we steeds exacte aantallen door aan cateraars, of bestellen we zelfs iets minder. Op de Trefdag van 20 oktober 2020 in Kortrijk zullen we met het restodoosje werken, een handige box die elke organisator kan bestellen. Zo kunnen de deelnemers eventuele overschotten aan het eind van de dag meenemen. Minder afval voor jou en een toffe geste tegenover je publiek.

Vlot bereikbaar met openbaar vervoer

Onze evenementen vinden vooral plaats op locaties die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Als de loopafstand meer dan een kwartier bedraagt, zetten we een (elektrische) shuttle in tussen het station en de plaats van organisatie. Zo maken we de keuze voor openbaar vervoer evident. Tijdens onze events organiseren we dikwijls werkbezoeken. De meeste daarvan gebeuren met de fiets en onze eerste keuze is deze fietsen te lenen bij sociale-economiebedrijven. Wist je dat we zelfs een hybride congreswagen hebben? Zo rijden we al ons materiaal duurzaam naar de locatie.

Minder papier hier

Al een hele tijd gebruiken we zo weinig mogelijk papieren drukwerk bij de promotie van onze events. Je krijgt van ons een uitnodiging en reminder via de digitale weg. Het programma lees je online of in de app (Trefdag 2020). Op het evenement zelf bieden we dikwijls wel nog wat papieren programmaplannetjes aan, maar ook dit willen we in de toekomst nog beperken.

Samen voor het betere werk

Ook samenwerken met andere organisaties is de VVSG zeker niet vreemd. We organiseren zelf vorming en opleiding die anderen niet aanbieden en verwijzen onze leden zoveel mogelijk door naar organisaties die meer specialistische kennis in huis hebben. Onze events organiseren we natuurlijk ook niet alleen. Ze zijn vaak het resultaat van duurzame partnerschappen met andere organisaties. Zo zullen we voor onze Trefdag 2020 zeer nauw samenwerken met de stad Kortrijk, de lokale handelaars en horeca, hogescholen en sociale organisaties. Bovendien bieden we deelnemers en organisaties de kans elkaar op onze events te ontmoeten. Via speciale standenmarkten, trefkwartieren en speeddates. Maak jij ook slimme keuzes voor jouw events? Elke stap is er een in de goede richting. We gaan alvast door en engageren ons om die duurzame reflexen altijd te maken bij de organisatie van onze evenementen. ■

WIE
Julie De Cooman

WAT
Woonconsulent voor intergemeentelijk samenwerkingsverband 3WPlus. Verzorgt het woonloket voor Asse en Dilbeek, en werkt ook beleidsmatig aan woonkwaliteit.

HOE
Door burgers in eerste lijn bij te staan bij premieaanvragen, door meldingen over leefbaarheid en leegstand van woningen op te volgen, en door expertise over wonen te ontwikkelen draagt ze samen met haar collega's en partners bij tot deugdelijke woonkwaliteit in de gemeente en tot gezond lokaal woonbeleid.

HOEVEEL
Julie De Cooman werkt 2,5 jaar als woonconsulent, halftijds voor de gemeente Asse en halftijds voor de gemeente Dilbeek.

De contacten aan het loket zijn gewoon fijn, omdat je mensen rechtstreeks ontmoet en meteen resultaat ziet van wat je doet.

Julie De Cooman is woonconsulent bij het intergemeentelijke samenwerkingsverband 3Wplus, dat zes gemeenten in de regio Halle-Vilvoorde bedient. Ze werkt zowel beleidsmatig als in rechtstreeks contact met burgers. Voor de gemeenten Asse en Dilbeek verzorgt ze het woonloket. Dat informeert, begeleidt en waakt over woonkwaliteit.

‘In het gemeentehuis van Dilbeek ben ik twee vaste dagen per week beschikbaar voor de burgers, in Asse werkt het woonloket op afspraak,’ zegt Julie De Cooman. ‘Dat laatste heeft het voordeel dat mensen meteen aan de beurt zijn, wanneer ze binnenkomen. Ik beantwoord veel vragen, ook telefonisch trouwens, over wonen in het algemeen en over alles wat daarbij komt kijken. Heb ik zelf geen afdoend antwoord, dan probeer ik zo goed mogelijk door te verwijzen. Een groot deel van de vragen van burgers heeft te maken met premies allerhande: de Vlaamse renovatiepremie bijvoorbeeld, premies voor isolatie, de aanpassingspremie met het oog op levenslang wonen enzovoort. We geven informatie, maar begeleiden ook bij het indienen van dossiers. Sommige mensen bellen voor een kleine onduidelijkheid in de aanvraag-

formulieren, anderen komen zelfs aanzetten met een map vol stukken en facturen. Ik help dan graag met het invullen van de papieren en zorg er mee voor dat de aanvraagdossiers volledig zijn.’

De bewaking van de woonkwaliteit in de gemeente vormt een ander groot luik in de opdrachten van het woonloket. ‘De minimale vereisten waaraan een leefbare woning moet voldoen, zitten vervat in de Vlaamse Wooncode,’ legt Julie De Cooman uit. ‘Daar zijn dan procedures aan verbonden voor ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring, of meldingen van leegstand en verwaarlozing. Dat zijn zaken die mijn collega's en ik mee opvolgen. De klachten over woonkwaliteit die we binnenkrijgen en behandelen, zijn divers. En we werken daarvoor samen met veel instanties: met OCMW en CAW, maar

Op de bres voor woonkwaliteit

STEFAN DE WILCKHE

ook met wijkagenten en gemeenschaps-wachten. Veel dossiers bereiken ons via die partnerschappen. Heeft een wijk-agent bij een huisbezoek bedenkingen over de kwaliteit van de woning, dan kan hij dat bij ons melden.'

'Soms komen vragen over kwaliteit ook rechtstreeks van huurders. Die melden dan bepaalde problemen met eigenaars aan ons loket,' gaat Julie De Cooman voort. 'Het directe contact tussen huurder en eigenaar is belangrijk. Ik begeleid de huurder daarbij, we kunnen bijvoorbeeld samen een aangetekende brief opstellen met een duidelijke opsomming van de klachten of gebreken. Lijkt de eigenaar ook na die stappen nog onvoldoende te ondernemen om de woonkwaliteit te verbeteren, dan gaan we effectief op onderzoek. Met het handboek en de checklists van Wonen Vlaanderen in de hand trekt onze gemandateerde technisch adviseur erop uit om ter plekke na te gaan of de klachten over de woning gegrond zijn. Op basis van die vaststellingen nemen we weer contact op met de eigenaar. Gaat die daar niet op in, dan stuur ik het dossier naar Wonen Vlaanderen en komt er een tweede onderzoek, waarna

een advies volgt voor ongeschikt- of onbewoonbaarverklaring.'

Wat de opvolging van de leegstand en verwaarlozing van panden betreft, kiest Dilbeek voor actief opsporingsbeleid, terwijl in andere gemeenten onderzoeken veelal gebeuren naar aanleiding van klachten van burens of betrokken partners. 'Leegstand en verwaarlozing tegenaan draagt bij aan een oplossing voor de woningnood,' aldus Julie De Cooman. 'Het zal je niet verwonderen dat goede woningen die hier aan dege-lijke prijzen te huur of te koop komen, vrijwel ogenblikkelijk verhuurd of verkocht zijn. Mensen komen daar mas-saal op af.'

Een woonconsulent werkt in eerste lijn aan het loket, maar is daarbuiten ook beleidsmatig bezig. 'Samen met onze technisch adviseurs en onze juriste bouwen we expertise op, die we ter beschikking stellen van de gemeenten en de burgers,' verduidelijkt Julie De Cooman. 'Ik denk aan de uitwerking van folders en modellen voor bijvoorbeeld opzegtermijnen, huurcontracten, aansprakelijkheid van huurder en eigenaar, en de ondersteuning die we aan de gemeenten bieden bij reglementering en procedures op het vlak van onder andere verwaarlozing – een bevoegdheid die recent is overgedragen van het gewestelijke niveau naar de lokale besturen. Op het zesmaandelijks woonoverleg brengen we zoveel mogelijk partners rond de tafel – de schep-en, ambtenaren, OCMW-medewerkers, vertegenwoordigers van de provincie, van de socialehuisvestingsmaatschappij

of het sociaal verhuurkantoor – en bekijken we de situatie voor de gemeente: welke projecten voor sociale woningen worden uitgevoerd of staan op stapel, hoe zit het met de wachtlijsten, met eventuele onteigeningen in het kader van openbare werken? Welke impact heeft dat op wonen, en hoe kunnen we daar samen het best aan werken? Uiteraard is er ook binnen 3Wplus zelf regelmatig overleg. Tijdens de maandelijkse stafvergadering overlopen we waar de collega's mee bezig zijn, wie welke accenten legt enzovoort. Zo zorgen we ervoor dat we als woonconsulenten min of meer eenzelfde lijn aanhouden.'

'Het beleidswerk geeft je het gevoel dat je deel uitmaakt van iets groters, dat je op de langere termijn bijdraagt aan het algemeen belang,' zegt Julie De Cooman. 'Maar ook de contacten aan het loket zijn gewoon fijn, omdat je mensen rechtstreeks ontmoet en meteen resultaat ziet van wat je doet. Het feit dat die twee zaken samengaan en elkaar in evenwicht houden, maakt dit werk extra aantrekkelijk. Er zijn natuurlijk momenten dat het ene wat meer doorweegt dan het andere. Wanneer een bepaalde woonproblematiek aan bod komt in het gemeentelijk informatieblad of in de pers, weet ik dat de dag erna de telefoon roodgloeiend zal staan. Daarnaast is het wel uitdagend om tussen het eerste-lijnswerk en de partnerschappen door je kennis en expertise over de zeer uiteenlopende materie die wonen behelst, op punt te houden.' ■

PIETER PLAS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/OPLEIDINGEN

januari

Malle start 31 januari

Gent start 11 februari
(Meer data online)

Mentoropleiding zorgberoepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk, want ze zijn door hun veelheid aan functies interessante leer-werkplekken voor jongeren. Deze opleiding biedt je inzicht in de coachende rol die je als mentor hebt ten aanzien van leerlingen. De opleiding versterkt je in belangrijke competenties die je nodig hebt voor goede begeleiding.

vvsg.be/opleidingen

februari

Aalst 4 februari

Turnhout 21 april

Aarschot 14 mei

Hallo, is dit discriminatie?

Wat doe je als een collega een racistische mop vertelt, of als een cliënt een racistische opmerking maakt? In deze opleiding leer je discriminatie herkennen. Je leert er diverse manieren van reageren en geschikte gesprekstechnieken aan. Begeleiding van deze interactieve vorming is in handen van Unia (Interfederaal Gelijkekansencentrum) en SKAN.

vvsg.be/opleidingen

Brussel 5 februari

Geel 28 april

Berchem 30 april

AGB of niet?

Hoe reorganiseert je bestuur de zorg? Kies je voor een autonoom gemeentebedrijf of niet? Zo'n strategische beleidsbeslissing vergt een doordachte aanpak. Samen zetten we alle elementen op een rij.

vvsg.be/opleidingen

Leuven 5 februari

Brugge 6 februari

Gent 11 februari

Antwerpen 19 februari

Hasselt 3 maart

Mobibaden

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde en de VVSG informeren samen steden en gemeenten over hun

vervoerregio. Hier kom je om te leren over combimobiliteit, mobipunten en al het nieuwe dat je in vervoering kan brengen.

vvsg.be/opleidingen

Oostkamp start 5 februari

Genk start 10 februari

Lokeren start 2 maart

Lievegem start 11 maart

Leuven start 18 maart

Geel start 20 maart

HRM-werktafel: Leiderschap

In deze outputgerichte vorming van vier dagen werkt elk bestuur, onder begeleiding, aan zijn eigen traject/tools. Je krijgt een pak informatie over modern leiderschap, onze 'nieuwe' rol, de vaardigheden die hierbij nodig zijn en de valkuilen.

vvsg.be/opleidingen

Leuven 6 februari

Antwerpen 12 februari

Kunst in opdracht als democratisch proces

Participatie van burgers staat hoog op de politieke agenda. Beleidsmakers en medewerkers zoeken een breed draagvlak voor projecten en ideeën. De individuele burger heeft op zijn beurt vragen en voorstellen waarmee hij (politieke) beslissingen wil beïnvloeden. Kunst biedt mogelijkheden om deze wederzijdse betrokkenheid vorm te geven.

vvsg.be/opleidingen

Brussel 11 februari

Voedseldag -

Breng je gemeente op smaak!

Steden en gemeenten werken steeds vaker aan een lokale voedselstrategie. Ze brengen lokaal en gezond voedsel dichterbij de inwoners en beperken voedselverlies. Ze zetten eigen percelen in voor korteketenboeren en voedselparken. Want zonder grond geen voedsel. Ontdek hoe je zelf met lokaal voedsel aan de slag kunt gaan op de tweede VVSG-Voedseldag. Maak kennis met inspirerende projecten, partners en collega's en breng je gemeente op smaak!

vvsg.be/opleidingen

maart

Berchem 20 februari

Gent 23 april

Brussel 15 september

Brugge 17 november

Dilemmatraining: training in morele oordeelsvorming

In iedere gemeentelijke organisatie komen bestuur, leidinggevend en medewerkers geregeld voor morele dilemma's te staan. De zoektocht naar een zorgvuldige beslissing is moeilijk en brengt stress met zich mee. Persoonlijke overtuigingen en sociale normen zouden hierbij niet de maatstaf mogen zijn, maar wetten, regels en voorschriften geven niet altijd het nodige uitsluitel. Deze training maakt deelnemers vertrouwd met een praktisch instrument dat hen in staat stelt om wél het juiste antwoord te vinden op lastige morele vraagstukken uit de praktijk.

vvsg.be/opleidingen

Gent 5 maart

Vervolgopleiding 'Hallo, is dit discriminatie?' - reallifesimulaties

Nam je al deel aan de opleiding 'Hallo, is dit discriminatie?' - Hoe omgaan met discriminatie op de werkvloer?, dan is dit iets voor jou. In deze workshop oefen je onder leiding van Klein Barnum gesprekstechnieken met een acteur en vier andere deelnemers.

vvsg.be/opleidingen

Berchem 5 maart

Hasselt 10 maart

Kortrijk 17 maart

Signalen van stress en burn-out herkennen

Hoe kun je als leidinggevende stress en burn-out herkennen? Wat is het verschil? Wat kun je als organisatie doen ter preventie van stress? Met tips om zelf niet aan burn-out ten prooi te vallen.

vvsg.be/opleidingen

Gent 17 maart

Congres Publieke Ruimte 2020

Onder de titel Ruimte voor nieuwe tijden komen stadsparken aan bod die voedsel zullen produceren, verneem je hoe de tram van de straatinrichting zal veranderen en hoe lokale besturen de bevolking meekrijgen als ze stukken grond laten verwilderen.

www.congrespubliekeruimte.info

vvsg.be/opleidingen

Op zoek...

naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsg.be/vacatures.

02-01-2020

GEMEENTE BORNEM

Deskundige lokale economie

03-01-2020

OCMW KAMPENHOUT

Maatschappelijk assistent wzc Molenstee

STAD HAMONT-ACHEL

Technisch expert openbare ruimte en patrimonium of expert wonen en omgeving

GEMEENTE GROBBENDONK

Beleidsdeskundige ICT

GEMEENTE OVERIJSE

- Projectleider Publieke Ruimte
- Deskundige ruimtelijke planning
- Deskundige orde en handhaving

04-01-2020

CIPAL SCHAUBROECK -

GEMEENTE NAZARETH

Functioneel analist voor financiën

CIPAL SCHAUBROECK -

STAD GEEL

Consultant / Service Desk Medewerker
Burgerzaken

05-01-2020

STAD KORTRIJK

Dossierbehandelaar omgevingsvergunningen
(B1-B3)

GEMEENTEN BRASSCHAAT, ESSEN, KALMTHOUT, SCHOTEN, STABROEK EN WIJNEGEM

- Intergemeentelijke archivaris
- Directeur aankoop en logistiek
- Preventieadviseur niveau 2 (80%)/
ondersteuner risicobeheer (20%)

STAD MECHELEN EN VVSG

Projectleider innovatie en digitalisering

06-01-2020

GEMEENTE EN OCMW WINGENE

- Diensthoofd Publieks- en Burgerzaken
- Afdelingshoofd Ruimte
- Evenementencoördinator
- Deskundige jeugd

GEMEENTE HOUTHULST

Beleidsmedewerker Ruimte

GEMEENTE OVERIJSE

Deskundige Personeelsdienst

07-01-2020

GEMEENTE EN OCMW KRUIBEKE

Deskundige organisatieontwikkeling

08-01-2020

GEMEENTE WUUSTWEZEL

Deskundige communicatie

GEMEENTE DILBEEK

Deskundige ICT

CIPAL SCHAUBROECK - STAD GEEL

Consultant / service desk medewerker
grondgebiedzaken

10-01-2020

PORT OF ANTWERP - HAVENBEDRIJF ANTWERPEN

- Port of the future advisor
- Teamleader gepland onderhoud

GEMEENTE LENNIK

Algemeen directeur

GEMEENTE LIERDE

Deskundige grondgebiedszaken

12-01-2020

STAD MECHELEN

Projectmedewerker e-service ondernemerschap

STAD NIEUWPOORT

- Deskundige wonen
- Manager seniorenbeleid

VVSG

Stafmedewerker Internationale Samenwerking

GEMEENTE MELLE

- Beleidsmedewerker
- Diensthoofd Leven en Welzijn

13-01-2020

GEMEENTE MERELBEKE

Diensthoofd omgeving

GEMEENTE KAMPENHOUT

Departementsverantwoordelijke Interne Zaken

14-01-2020

GEMEENTE LEBBEKE

Deskundige fiscaliteit en verzekeringen

15-01-2020

CIPAL

SCHAUBROECK - GEEL

Consultant - service desk medewerker team
Beleid & Financiën

GEMEENTE BORSBEEK

- Beleidsmedewerker mobiliteit
- Coördinator openbaar domein & patrimonium

CIPAL SCHAUBROECK - NAZARETH

Payroll consultant - dossierbeheerder

BRANDWEERZONE OOST

Magazijnier

16-01-2020

WELZIJNSKOEPEL WEST-BRABANT

Jurist

19-01-2020

GEMEENTE LONDERZEEL

Deskundige gebouwen

INTERCOMMUNALE LEIEDAL

Sitemanager

20-01-2020

KDV HUIS MADOU

Facility manager

STADSBESTUUR HASSELT

Directeur Basisonderwijs

21-01-2020

VVSG

Stafmedewerker kinderopvang

INLEVERING

PERSONEELSADVERTENTIES

Lokaal 2 (februarinummer) – 10 januari
Lokaal 3 (maartnummer) – 7 februari

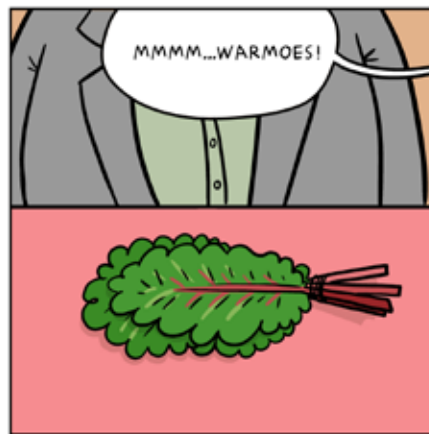
Uw personeelsadvertenties
in **Lokaal, VVSG-week**,
op de **VVSG-website**
én getweet via **@JobLokaal**

INFORMATIE

vacatures@vvsg.be

burgemeester Triljoen

NOG GEEN

OMBUDSDIENST

IN JOUW

GEMEENTE

OF STAD?

ZET JOUW
GEMEENTE OOK
OP DE LOKALE
OMBUDSDIENST-
KAART!

Richt zelf je eigen ombudsdienst op óf neem contact op met de Vlaamse Ombudsman en sluit je aan.

Intussen gingen 10 lokale besturen je voor: Kortrijk, Pelt, Sint-Truiden, Opwijk, Halle, Kortenberg, Sint-Pieters-Leeuw, Beerse, Boutersem en Oudsbergen. Ruim 300.000 burgers worden zo al geholpen.

Nu jouw gemeente nog?

lokalekamer@vlaamseombudsdienst.be

● aangesloten gemeenten/steden

● gemeenten/steden met een onafhankelijke ombudsdienst

vlaamseombudsdienst.be

Vlaamse
Ombudsdienst

A young child with blonde hair in a bun, wearing a white t-shirt with a blue pattern and khaki pants, is captured mid-air, jumping over a puddle on a playground. The child's right arm is extended outwards. In the background, there is a yellow slide and a green metal play structure. The ground is a mix of concrete and reddish-brown safety matting.

Het lokale welzijn is uw missie.

U daarin steunen de onze.

Het welzijn van uw inwoners is uw absolute prioriteit. Uw **Relationship Manager** heeft dit goed begrepen en stelt financiële oplossingen voor die helpen uw missie waar te maken en uw leven vergemakkelijken.

ing.be/publicsector

ING